

Miecz rewolucji

Twarze bydgoskiej bezpieki 1945-1990

Wystawę przygotowało Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Gdańsku,

Delegatura w Bydgoszczy

Scenariusz wystawy:

dr Katarzyna Maniewska

Autorzy biogramów:

dr Tomasz Chinciński, dr Katarzyna Maniewska, Tomasz Rabant, Waldemar Ptak

Konsultacje na temat obsady personalnej bydgoskiego UB/SB w latach 1945-1990:

dr Alicja Paczoska-Hauke

Koncepcja plastyczna i wykonanie:

Joanna Helena Kowalewska, Bogdan Józef Soroko-Kowalewski

Fotografie funkcjonariuszy i inne materiały archiwalne pochodzą z zasobów:

Oddziałowego Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej

Oddział w Gdańsku, Delegatura w Bydgoszczy

Dziękujemy Oddziałom IPN w Poznaniu, Lublinie i Wrocławiu za pomoc w uzyskaniu materiałów i skanów zdjęć dotyczących bydgoskich funkcjonariuszy UB/SB. Ponadto, pracownikom Oddziału we Wrocławiu za materiały i informacje na temat struktury i działania Urzędu Bezpieczeństwa oraz Służby Bezpieczeństwa.

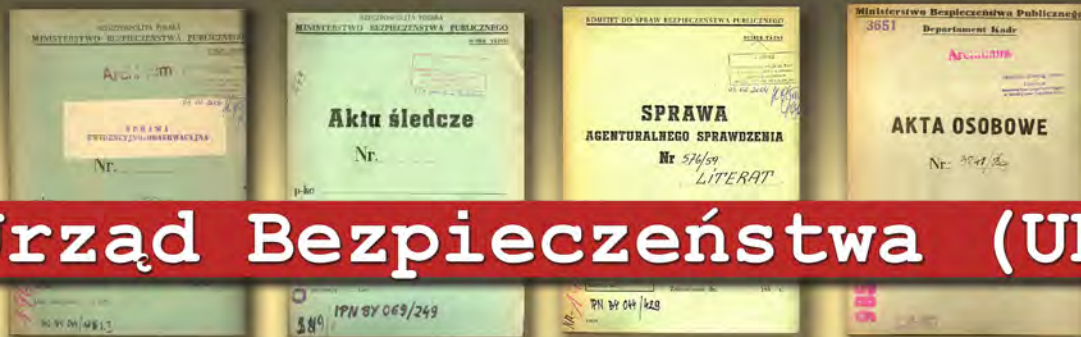
Praagniemy złożyć serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy w toku prac nad wystawą udzielali nam bezinteresownej pomocy.

MINISTERSTWO

p-ko

osk z art

1964/91

General Stanisław Radkiewicz, kierownik Resortu, następnie minister bezpieczeństwa publicznego 1944-54, czyli szef MBP.

Urząd Bezpieczeństwa (UB)

1. POWSTANIE APARATU BEZPIECZEŃSTWA W POLSCE

UB pełnił rolę policji politycznej, której zadaniem było przejęcie i utrzymania władzy w Polsce przez komunistów. Jego organizację rozpoczęto latem 1944, głównie siłami sowieckich organów bezpieczeństwa i około dwustu obywateli polskich, przeszkolonych na specjalnych kursach NKWD w Kujbyszewie. Do 1954 UB funkcjonował w ramach Resortu Bezpieczeństwa Publicznego (RBP) PKWN, przekształconego w 1945 w Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP).

2. STRUKTURA I ROZWÓJ APARATU BEZPIECZEŃSTWA

Na początku lat 50 MBP podlegało szereg formacji: Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego (**UBP**), Milicja Obywatelska (**MO**), Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego (**KBW**), Wojska Ochrony Pogranicza (**WOP**), Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej (**ORMO**) oraz Straż Przemysłowa i Służba Więzienna. **Łącznie było to 321 tys. funkcjonariuszy i żołnierzy.**

Najważniejszą część struktury MBP stanowił aparat bezpieczeństwa, zwany „UB” lub „bezpieką”, zatrudniający ponad 33 tys. osób.

W procesie kształtowania się aparatu bezpieczeństwa, powstała struktura o pionowej zależności:

- MBP (centrala)**
- Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (WUBP)**
- Miejski Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (MUBP)**
- Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (PUBP)**
- Referat Ochrony (RO)**
- Referat Wojskowy (RW)**

Cały kraj objęto siecią **UB**.

Od początku istnienia resortu liczba funkcjonariuszy nieustannie rosła: w maju 1944 - **11 tysięcy**, pod koniec 1945 - **24 tysiące**, koniec 1948 - **26 600 funkcjonariuszy.**

W 1953 służby MBP osiągnęły apogeum stanu liczbowego zatrudniały wówczas ponad 33 tysiące etatowych funkcjonariuszy! Pracowali oni na etatach w 17 Wojewódzkich Urzędach Bezpieczeństwa Publicznego, 2 Miejskich Urzędach Bezpieczeństwa Publicznego na prawach WUBP, 268 Powiatowych Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego, 5 Miejskich Urzędów na prawach PUBP. Ponadto MBP podlegało:

- 41 000 żołnierzy Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW)**
 - 57 500 funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej (MO)**
 - 32 000 funkcjonariuszy Wojsk Ochrony Pogranicza (WOP)**
 - 10 000 funkcjonariuszy Straży Więziennej (SW)**
 - 125 000 członków Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej (ORMO)**
- Łącznie 265 tysięcy osób!**

Liczba skaptowanych przez UB tajnych współpracowników przekroczyła poziom 85 tys. Osób.

Struktura MBP oddawała w pełni charakter pracy jego funkcjonariuszy. Oto jego niektóre strategiczne piony:

- Gabinet ministra
- Inspektorat ministra (inspekcje zalecane przez ministra)
- Departament I (kontrwywiad)
- Departament II (technika operacyjna, perlustracja korespondencji oraz ewidencji)
- Departament III (walka z podziemiem zbrojnym)
- Departament IV (ochrona gospodarki narodowej przed wrogą działalnością)
- Departament V (społeczno-polityczny)
- Departament VI (więziennictwa)
- Departament VII (wywiad zagraniczny)
- Departament VIII (zabezpieczenie przed wrogą działalnością w transporcie)
- Departament IX (ochrona przemysłu ciężkiego i specjalnego)
- Departament X (walka z tzw. prowokacją w ruchu robotniczym)
- Departament XI (walka z wrogą działalnością w związkach wyznaniowych)
- Departament Śledczy

3. ZMIANY I REORGANIZACJA RESORTU

W wyniku zmian zachodzących w Związku Sowieckim i po ujawnieniu metod działania bezpieki po ucieczce na Zachód, jej wysokiego funkcjonariusza, płk. Józefa Światła, w 1954 rozwiązano MBP, tworząc na jego miejsce Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (KdsBP) i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (MSW).

Zasadniczy zakres obowiązków zlikwidowanego MBP przejął istniejący do końca 1956 KdsBP.

Jego funkcjonariusze, zgodnie z treścią dekretu z 20 lipca 1954, nadal mieli prowadzić:

nieugiętą walkę z agentami imperializmu, szpiegami, dywersantami, sabotażystami i innymi elementami godzącymi w ustrój demokracji ludowej oraz z wszelką działalnością wymierzoną przeciw budownictwu socjalistycznemu w Polsce.

4. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI URZĘDU BEZPIECZEŃSTWA

W kartotekach komunistycznego aparatu bezpieczeństwa w Polsce znajdowało się: 5 200 000 nazwisk to znaczy około 1/3 dorosłych Polaków!

W 1955 liczba agentów, tajnych informatorów i rezydentów KdsBP wynosiła 72.956 osób, z tego 864 agentów, 67.648 informatorów i 4444 rezydentów.

5. OFIARY URZĘDU BEZPIECZEŃSTWA

W latach 1944-1956 w Polsce, na skutek działań UB, rozbito zbrojne i polityczne podziemie niepodległościowe, zdławiono legalną opozycję polityczną, wyniszczono elity II RP, uderzono w Kościół katolicki i w polską wieś.

Posługując się represyjnym ustawodawstwem, skazano na karę śmierci i w większości stracono ponad 5 tys. Polaków.

Na wzór sowiecki stworzono „gułag”, który w 1954 liczył 179 obiektów więziennych, w tym 51 więzień centralnych, 85 więzień karnych i śledczych, 2 zakłady dla młodocianych, 2 kolonie rolne i 39 ośrodków pracy więźniów. Przez tak rozbudowany kompleks więziennie-oboazowy MBP przeszło ponad milion mieszkańców powojennej Polski.

Służba Bezpieczeństwa (SB)

Komitet do spraw Bezpieczeństwa Publicznego (KdsBP) rozwiązano w listopadzie 1956. Jego kompetencje przejęły odpowiednie jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MSW). Na bazie kadr i struktur byłego Urzędu Bezpieczeństwa (UB) powstała funkcjonująca w komendach wojewódzkich Milicji Obywatelskiej (KW MO) Służba Bezpieczeństwa (SB), w powiatach referaty SB.

W składzie kierownictwa KW MO znaleźli się: komendant wojewódzki MO, zastępca do spraw MO, zastępca do spraw SB oraz zastępca do spraw administracyjno-gospodarczych.

Przez ponad trzydzieści lat SB spełniała rolę tajnej policji politycznej w Polsce.

W ramach zmieniających się struktur lokalnych SB istniały m.in.: Wydział I (wywiad); Inspektorat Kierownictwa Jednostek Bezpieczeństwa KW MO; Wydział II (kontrwywiad); Wydział III (zwalczanie opozycji, działalności „nacjonalistycznej”, walka z Kościołem, „ochrona” gospodarki, środowiska naukowe, szkolnictwo, kultura, służba zdrowia); Samodzielna Sekcja Śledcza; Wydziały: „B” (obserwacja zewnętrzna), „W” (perlustracja korespondencji), „T” (technika operacyjna), Ewidencji Operacyjnej (od 1960 Wydział „C”), Stacja „N” (nasłuch radiowy), Samodzielna Sekcja „A” KW MO (łącność szyfrowa).

Na początku lat sześćdziesiątych w SB powstały ponadto Sekcja Rejestracji Cudzoziemców, Samodzielna Sekcja Kadr i Szkolenia SB, Samodzielna Sekcja Ogólno-Organizacyjna SB (przekształcona w 1967 w Samodzielną Sekcję Informacji i Sprawozdawczości), Wydział IV SB (Kościół), Wydział Paszportów (od 1967 jako Wydział Paszportów i Dowodów Osobistych), Wydział Kontroli Ruchu Granicznego.

KW MO podlegały również referaty ds. bezpieczeństwa komend powiatowych MO (KP MO). Referatami kierowali zastępcy komendantów powiatowych MO ds. bezpieczeństwa.

Na skutek dokonanego na mocy ustawy sejmowej z 28 maja 1975 nowego podziału administracyjnego kraju, utworzono 32 nowe komendy wojewódzkie MO, likwidując dotychczasowe komendy powiatowe wraz z funkcjonującymi przy nich referatami ds. SB. Całość spraw związanych z zadaniami SB skoncentrowano odtąd na szczeblu województw i ministerstwa.

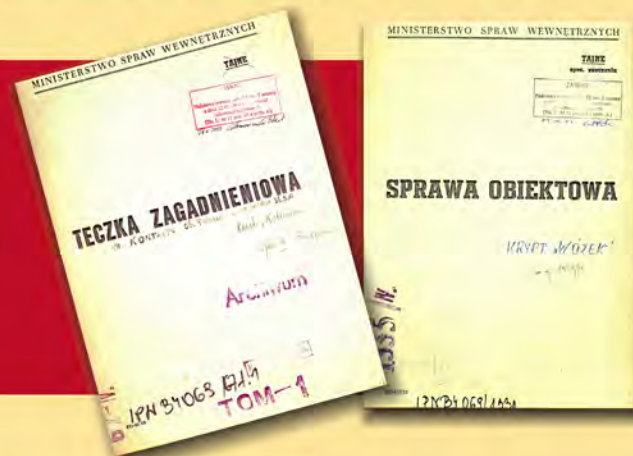
Od 1 sierpnia 1983, w związku z wejściem w życie ustawy *O urzędzie ministra spraw wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów*, zmieniono nazewnictwo jednostek MSW. Nazwę: Komenda Wojewódzka MO zastąpiono nazwą Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych.

W 1986 powstały: Wydział VI - wydzielony z tej części dotychczasowego Wydziału IV, która zajmowała się sektorem rolno-spożywczym; Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy oraz Grupa Specjalna powołana do zwalczania i likwidacji struktur podziemia (1 stycznia 1987 przekształcona w Inspektorat 2 SB).

SB rozwiązano na mocy ustawy sejmowej z dnia 6 kwietnia 1990.

Szefowie resortu MSW od 1954 do 1990

- gen. Władysław Wicha (1954-1964)
- gen. Mieczysław Moczar (1964-1968)
- gen. Kazimierz Światała (1968-1971)
- gen. Franciszek Szlachcic (1971)
- gen. Wiesław Ociepka (1971-1973)
- gen. Stanisław Kowalczyk (1973-1980)
- gen. Mirosław Milewski (1980-1981)
- gen. dyw. Czesław Kiszczak (1981-1990)

Twarze bydgoskiej bezpieki

Obsada personalna aparatu bezpieczeństwa w latach 1945-1990

Kadra kierownicza Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego/Wojewódzkiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego w Bydgoszczy

WUBP/WUds BP w BYDGOSZCZY

Nazwisko i imię	Imię ojca	Czas pełnienia funkcji
Kierownicy / Szefowie WUBP/WUdsP		
Duljasz Hipolit	Antoni	1945
Jurkowski Józef (Benjamin Józef)	Daniel (Dawid)	1945-1948
Mról Zdzisław	Jan	1948
Nowak Adam	Walenty	1948
Krupski Mikołaj	Antoni	1948-1950
Lebuch Jan	Stanisław	1950-1953
Górecki Kazimierz	Piotr	1953-1955
Szenborn Ludwik	Jerzy	1955-1956
Onacik Jan	Bazyli	1956
Zastępcy		
Paluszkiiewicz Stefan	Mateusz	1946-1947
Zaleski Franciszek	Władysław	1947
Nowak Adam	Walenty (Wół)	1948-1952
Maszara Mikołaj	Piotr	1952-1955
Cygarński Alojzy	Franciszek	1955-1956
Mądrzejewski Bronisław	Julian	1956
WYDZIAŁ PERSONALNY/KADR/ KADR I SZKOLENIA		
Naczelniczy		
Czapski Wacław		1945-1946
Krupak Stanisław	Franciszek	1946
Grzymański Feliks	Józef	1947-1948
Górecki Marian	Stanisław	1948-1949
Will Stefan	Franciszek	1949-1950
Wika Alojzy	Andrzej	1952-1955
		1955-1956
Podlubny Wincenty	Julian	1955-1957
KONTRWYWIAD/WYDZIAŁ I		
Naczelniczy		
Jakubowicz Mieczysław	Julian (Maksymilian)	1946
		1946-1948
Mądrzejewski Bronisław	Julian	1948-1950
Szulec Bolesław	Szczepan	1950-1954
Kotarski Kazimierz	Henryk	1954-1955
WYDZIAŁ II		
Naczelniczy		
Dorlich Jan	Michał	1945
Gólski Irene	Wojciech	1947
Szuster Ryszard	Stanisław	1948-1989

Ratusiński Adolf	Stanisław	1950-1955
Kotarski Kazimierz	Henryk	1955-1956
Michałowski Jan	Andrzej	1956
Bak Stanisław	Stanisław	1956-1957
WYDZIAŁ III		
Naczelniczy		
Pawłowski Piotr	Jan	1944-1945
Szwajgierczak Ryszard	Stanisław	1945-1946
Jakubowicz Mieczysław	Julian	1946
Pietraszkiewicz Aleksander	Teodor	1946-1947
Mądrzejewski Bronisław	Julian	1947-1948
Fijałkowski Marek (Finkelstejn Antoni)	Aleksander	1948-1950
Graniczek Stanisław	Szczepan	1950-1951
Laniewski Józef	Władysław	1951
Karboński Bolesław	Władysław	1951-1952
Szwajgierczak Ryszard	Stanisław	1952-1953
Kuse Jan	Jan	1954-1955
WYDZIAŁ IV		
Naczelniczy		
Dorlich Jan	Michał	1945
Bimbach Stefan	Józef	1946-1949
Mickiewicz Artur	Bronisław	1950-1951
Detmer Jan	N.N., Leskała	1952-1953
Michałowski Jan	Andrzej	1954-1956
Górecki Jerzy	Walerian	1955
WYDZIAŁ V		
Naczelniczy		
Dorlich Jan	Michał	1946
Sadowski Filip	Stanisław	1946
Stankiewicz Włodzimierz	Tadeusz	1946-1947
Wółoś Tadeusz	Ludwik	1947
Kurzanowicz Stanisław	Stanisław	1947-1950
Anczura Józef	Antoni	1950-1951
Kusz Jan	Jan	1952-1954
WYDZIAŁ WIĘZIEN I OBOZÓW/WIĘZIENICTWA		
Naczelniczy		
Halewski (Heller) Bolesław	Józef	1945-1946
Bardach Aleksander	Józef	1946-1947
Halewski (Heller) Bolesław	Józef	1947-1948
Pietrowski Bolesław	Nikodem	1948
Bogusława Jan	N.N.	1948-1951
Jakubowski Ignacy	Wincenty	1951-1954
Zając Wacław	Józef	1954

WYDZIAŁ ŚLEDZCY (OD 1955 r. WYDZIAŁ VII)

Naczelniczy		
Jakubowicz Mieczysław	Julian (Maksymilian)	1946
Ziemnicki Jan	Jan	1947-1949
Studzinski Józef	Maciej	1949-1951
Kazimiński Bonifacy	Feliks	1951-1952
Gryz Tadeusz	Antoni	1953-1954
Zajdler Władysław	Jan	1955-1956

WYDZIAŁ VIII

Naczelniczy		
Sakiewa Tadeusz	Ignacy	1946
Szuster Ryszard	Stanisław	1946-1947
Piasecki Albin	Lrydor	1951-1954
Węgiera Stanisław	Andrzej	1952

WYDZIAŁ IX

Naczelniczy		
Michałowski Jan	Andrzej	1953-1954
Śliwczak Kazimierz	Franciszek	1955-1956

WYDZIAŁ X

Naczelniczy		
Tankiewicz Włodzimierz	Tadeusz	1946-1947
Kaszanek Jerzy	Franciszek	1953-1954
Ratusiński Adolf	Stanisław	1955-1956

WYDZIAŁ XI

Naczelniczy		
Gilski Jan	Tomasz	1954-1955

WYDZIAŁ MIEJSKI

Naczelniczy		
Śliwczak Kazimierz	Franciszek	1949

INSPEKTORAT WIEJSKI

Naczelniczy		
Górecki Jerzy	Walerian	1954-1955

WYDZIAŁ „A”

Naczelniczy		
Zurawicz Zygmunt	Walenty	1946
Kosakowski Władysław	Adam	1946-1947
Rajdel Jan	Stefan	1947-1954
Wozniak Leon	Władysław	1954-1955

WYDZIAŁ/BIURO ds. FUNKCJONARIUSZY/WYDZIAŁ „F”

Naczelniczy		
Szczyt Stanisław	Antoni	1947-1948
Sowiński Bolesław	Herman	1948-1949
Półzoga Władysław	Stanisław	1951-1953
		1953-1955
Szuster Ryszard	Stanisław	1947-1948

POWIATOWE I MIEJSKI URZĘDY BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO/ POWIATOWE I MIEJSKI URZĘDY DO SPRAW BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO w: BYDGOSZCZY, TORUNIU I WŁOCŁAWKU

PUBP-PudsBP w BYDGOSZCZY

Kierownicy/szefowie		
Rudziński Jan		1945
Guzman Władysław	Robert	1945
Wółoś Tadeusz	Ludwik	1945-1946
Grzymański Feliks	Józef	1946-1947
Kosak Piotr	Michał	1947
Labuz Stanisław	Szczepan	1948
Szwajgierczak Ryszard	Stanisław	1949-1951
Zbikowski Kazimierz	Michał	1952-1956
Rosiński Zygmunt	Jan	1956

PUBP-PudsBP w TORUNIU

Kierownicy/szefowie		
Duda Edward	Wojciech	1945
Zaleski Franciszek	Władysław	1945-1947
Beniamin Mieczysław	Józef	1946-1950
Wółoś Tadeusz	Ludwik	1947-1949
Mickiewicz Artur	Bronisław	1949-1950
Kłos Franciszek	Antoni	1950-1952
Cygarński Alojzy	Franciszek	1952-1954
Grochowski Zygmunt	Albort	1954-1956

MUBP-MudsBP w TORUNIU

Kierownicy/szefowie		
Duda Edward	Wojciech	1945
Zaleski Franciszek	Władysław	1947

PUBP-PudsBP w WŁOCŁAWKU

Kierownicy/szefowie		
Kubajewski Daniel	Antoni	1945
Paluszkiiewicz Stefan	Mateusz	1945-1946
Markowski Stefan	Stanisław	1946
Kozłowski Tadeusz	Józef	1946
Śmiechowski Stefan	Wincenty	1946-1947
Andrasiwicz Tadeusz	Maksymilian	1947
Wojcik Stanisław	Franciszek	1947-1948
Meizner Antoni	Antoni	1948
Górski Mieczysław	Adam	1948-1949
Kozłowski Czesław	Jakub	1949-1952
Kosak Piotr	Michał	1952-1954
Michnik Władysław	Teodor	1954-1957

Twarze bydgoskiej bezpieki

Obsada personalna aparatu bezpieczeństwa w latach 1945-1990

Kadra kierownicza Służb Bezpieczeństwa w Toruniu i Włocławku 1975-1990

WŁOCŁAWEK
Komenda Wojewódzka MO/Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych

KOMENDANCI/ SZEFOWIE		
Nazwisko i imię	Imię ojca	Czas pełnienia funkcji
OLCZAK MARIAN	WOJCIECH	1975-1980
DOBRSKI HENRYK	FRANCISZEK	1981
SUCHOMSKI ONURFY	KAZIMIERZ	1981-1990
ŚWIDERSKI WACŁAW	WŁADYSŁAW	1990
CZAJKOWSKI WOJCIECH	KAZIMIERZ	1990-1990
ZASTĘPCY KOMENDANTÓW MO ds. SB/ ZASTĘPCY SZEFÓW WUSW		
DOBRSKI HENRYK	FRANCISZEK	1975-1981 1983-1987
KĄCKI AUGUSTYN	FRANCISZEK	1987-1989
WYDZIAŁ II SB Naczelniczy		
BIENKOWSKI ZDZISŁAW	MATEUSZ	1975-1983
JANUSIEWICZ STANISŁAW	WIKTOR	1983-1986
BIENKOWSKI ZDZISŁAW	MATEUSZ	1986-1990
WYDZIAŁ III Naczelniczy		
KRUSZYŃSKI JAN	STEFAN	1975-1976
DWOJACZNY JAN	MIECZYSLAW	1976-1981
WYDZIAŁ IV Naczelniczy		
DWOJACZNY JAN	MIECZYSLAW	1975-1976
ŁOWICKI MARIAN	HENRYK	1976-1989
WYDZIAŁ V Naczelniczy		
KĄCKI AUGUSTYN	FRANCISZEK	1984-1986
KACZOROWSKI ZENON	ZENON	1988-1989
WYDZIAŁ VI (listinal od 16 II 1985 R.) Naczelniczy		
GÓRALCZYK WACŁAW	WALENTY	1985-1989
WYDZIAŁ ŚLEDZCY Naczelniczy		
MĄDEWSKI STANISŁAW	JAN	1975-1978
JĘDRZEJCZAK ANDRZEJ	LEON	1978-1989
WYDZIAŁ PASZPORTÓW SB Naczelniczy		
GOTOWICZ EUGENIUSZ	FRANCISZEK	1975-1982
KMIECZK STANISŁAW	ANDRZEJ	1983-1990
WYDZIAŁ „B” /SEKCJA „B” Naczelniczy/Kierownicy		
URBAŃSKI ANDRZEJ	IGNACY	VI 1975-1982
BIENKOWSKI KRZYSZTOF	ZDZISŁAW	1983-1987

WYDZIAŁ „C” DO 31 VII 1982 (dalej SEKCJA „C”)
Naczelniczy/Kierownicy

LIPŃSKI BOGDAN	WŁADYSŁAW	1975-1980 1980-1982
LIPŃSKI BOGDAN	WŁADYSŁAW	1982-1983
MUSZALAK WIESŁAW	ZDZISŁAW	1983-1988
CHEDA JERZY	JAN	1988-1989
WYDZIAŁ „T” (I VI 1975-31 VII 1982) SEKCJA „T” (I VIII 1982- Naczelniczy/ Kierownicy		
STEMPIŃSKI CZESŁAW	SYLWESTER	1975-1982
WYDZIAŁ „W” (do VII 1982 i/dalej SEKCJA „W” Naczelniczy		
GAJEWSKI EDWARD	STEFAN	1975-1979 1980-1982
BOROWY MAREK	NAPOLION	1982-1988
GRZELAK BOGUSŁAW	JÓZEF	1988-1989
SAMODZIELNA SEKCJA „A” Kierownicy		
BANASIAK JERZY	ANTONI	1975-1981
JANUSIEWICZ STANISŁAW	WIKTOR	1981-1983
BIENIEWICZ GRZEGORZ	JAN	1983-1985 1985-1990
WYDZIAŁ OCHRONY KONSTYTUCYJNEGO PORZĄDKU PAŃSTWA Naczelniczy		
JĄCZAK JERZY	ZYGMUNT	1989-1990
WYDZIAŁ STUDIÓW I ANALIZ Naczelniczy		
KACZOROWSKI ZENON	JÓZEF	1989-1990
INSPEKTORAT OCHRONY FUNKCJONARIUSZY Kierownicy		
PREDYGIER WOJCIECH	HENRYK	1989-1990

TORUŃ
Komenda Wojewódzka MO/Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych

KOMENDANCI/SZEFOWIE		
Nazwisko i imię	Imię ojca	Czas pełnienia funkcji
KOLCZYŃSKI ROMAN	FRANCISZEK	1975-1977
MARCINKOWSKI ZENON	JAN	1978-1983 1983-1989
ZASTĘPCY KOMENDANTÓW MO DS. SB /ZASTĘPCY SZEFÓW WUSW		
MARCINKOWSKI ZENON	JAN	1975-1978
GROCHOWSKI ZYGMUNT	ALFONS	1978-1983 1983-1990
WYDZIAŁ II Naczelniczy		
MANKOWSKI TEODOR	JAN	1975-1976
LINKA ZENON	WŁADYSŁAW	1977-1988
KUCZYŃSKI TADEUSZ	ANDRZEJ	1989-1990
WYDZIAŁ III Naczelniczy		
GROCHOWSKI ZYGMUNT	ALFONS	1975-1978
KOLBOWICZ MARIAN	BOLESŁAW	1978-1979
LEWANDOWSKI MIROSLAW	BRONISŁAW	1983
ŚCISLEK BOGDAN	MARIAN	1973-1989
WYDZIAŁ III „A” Naczelniczy		
KOLBOWICZ MARIAN	BOLESŁAW	1979-1981
WYDZIAŁ IV Naczelniczy		
MOLEŃDA EDMUND	ANDRZEJ	1975-1983
LEWANDOWSKI MIROSLAW	BRONISŁAW	1983-1989
WYDZIAŁ V Naczelniczy		
KOLBOWICZ MARIAN	BOLESŁAW	1981-1986
HEJNOWICZ JANUSZ	KAZIMIERZ	1986-1987 1987-1989
SAMODZIELNA SEKCJA VI / WYDZIAŁ VI Kierownicy/ Naczelniczy		
BAJEŃSKI WŁODZIMIERZ	BERNARD	1985-1988
DUJAK JAN	STANISŁAW	1988-1989
WYDZIAŁ ŚLEDZCY Naczelniczy		
GAWROŃSKI EUGENIUSZ	JÓZEF	1977-1990

WYDZIAŁ PASZPORTÓW Naczelniczy

WĄTROBA HENRYK	JAN	1975-1988
LAGOCKI STEFAN	JERZY	1988-1990
WYDZIAŁ „B” Naczelniczy		
OCHMAŃSKI ZBIGNIEW	BOLESŁAW	1976-1986
GROBLEŃSKI KRZYSZTOF	TADEUSZ	1986-1990
WYDZIAŁ „C” sekcja c Naczelniczy		
KOZŁOWSKI JERZY	KAZIMIERZ	1975-1980
SYNOBADZKI ZBIGNIEW	CZESŁAW	1980-1981
TYCZYŃSKI RYSZARD	STANISŁAW	1981-1990
Kierownik sekcji „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego		
ZABOROWSKI MICHAŁ	BOLESŁAW	1975-1985
WYDZIAŁ „T” Naczelniczy		
LIPŃSKI JAN	EDWARD	1977-1990
WYDZIAŁ „W” Naczelniczy		
SADOWSKI JÓZEF	JÓZEF	1975-1989
SAMODZIELNA SEKCJA „A” Kierownicy		
WASILEWSKI ZYGMUNT	HENRYK	1975-1980
SZARGAŁO MIECZYSLAW	JÓZEF	1980-1987
KŁONOWSKI PIOTR	WACŁAW	1988-1989
WYDZIAŁ OCHRONY GOSPODARKI Naczelniczy		
HEJNOWICZ JANUSZ	KAZIMIERZ	1989-1990
WYDZIAŁ OCHRONY KONSTYTUCYJNEGO PORZĄDKU PAŃSTWA Naczelniczy		
ŚCISLEK BOGDAN	MARIAN	1989
CYZAŃSKI KAZIMIERZ	CZESŁAW	1990-1990
KOMENDA MIEJSKA MO/ RUSW W TORUNIU		
Z-CA KOMENDANTA KM MO ds. SB/ Z-CA SZEFA RUSW		
LEWANDOWSKI GRZEGORZ	WŁADYSŁAW	1983-1988
BAJEŃSKI WŁODZIMIERZ	BERNARD	1988-1990
WYDZIAŁ III KM MO w Toruniu Naczelniczy		
LEWANDOWSKI MIROSLAW	BRONISŁAW	1981-1983
ZIELENKIEWICZ ROMAN	HENRYK	1983-1988
Wydział V SB KM MO w Toruniu Naczelniczy		
BOROWICZ RYSZARD	LEON	1983-1983

Twarze bydgoskiej bezpieki

Obozy i więzienia

Więzienia pod kontrolą MBP i MSW 1945-1956

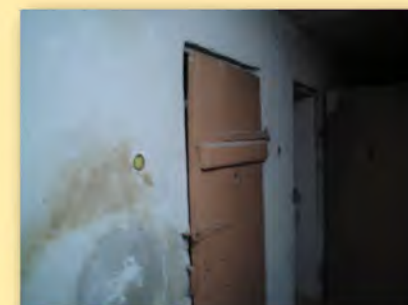
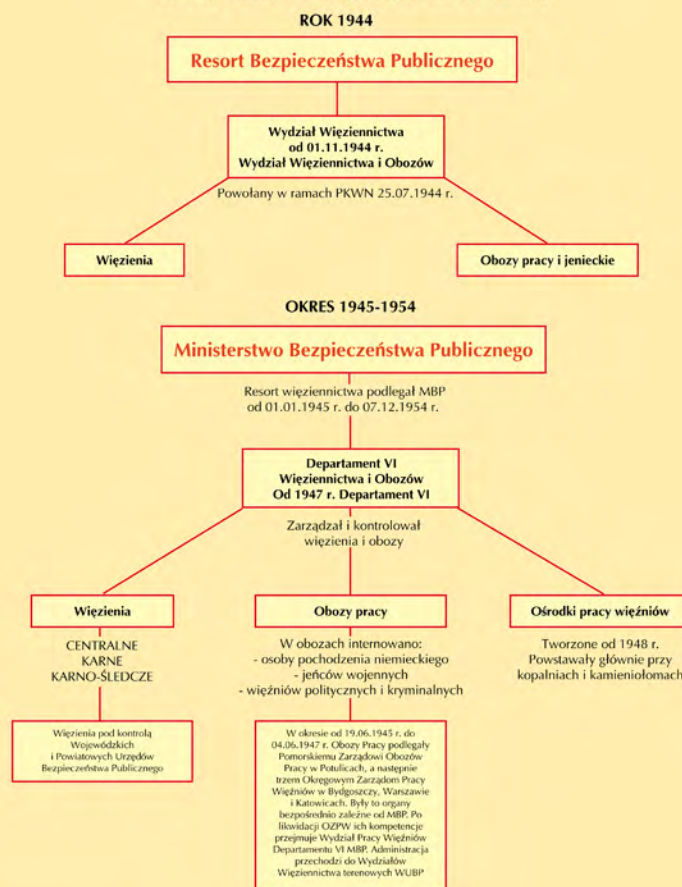

Obozy na ziemiach polskich 1944-1950

Ośrodki Pracy Więźniów 1948-1958

SYSTEM ORGANIZACJI WIĘZIENICTWA W POLSCE W LATACH 1944-1954

Mapy obrazujące rozmieszczenie więzień, obozów i ośrodków pracy więźniów zaczerpnięto z publikacji prof. Tadeusza Woźniaka pt. W cieniu Wronki. Zjawiska i Pechotnia 1942-1956. Zycie codzienne w polskich więzieniach, obozach i ośrodkach pracy więźniów. Warszawa 2003, s. 125, 193, 193.

Twarze bydgoskiej bezpieki

Obozy i więzienia Centralny Obóz Pracy w Potulicach

Centralny Obóz Pracy w Potulicach (1945-1950)

Obóz dla ludności pochodzenia niemieckiego w Potulicach został zorganizowany przez NKWD oraz polską milicję w styczniu 1945. Zgodnie z Okólnikiem nr 42 Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego z 25 kwietnia 1945 w Potulicach utworzono Centralny Obóz Pracy. Obóz istniał do 17 lipca 1950, kiedy został przekształcony w Więzienie Centralne Karne.

Obozy pracy, w tym Potulice, podlegały Departamentowi VI Więziennictwa i Obozów MBP (od 1947 Departamentowi Więziennictwa). Na szczeblu województwa nadzór nad obozem w Potulicach sprawował Wydział Więziennictwa Wojewódzkiego UBP w Bydgoszczy.

W dniu 19 czerwca 1945 został utworzony w Potulicach Pomorski Zarząd Obozów Pracy, któremu podporządkowano wszystkie obozy pracy z terenów woj. pomorskiego, zachodniopomorskiego i gdańskiego. Po czterech miesiącach kompetencje Zarządu przejęły trzy Okręgowe Zarządy Pracy Więźniów w Bydgoszczy z siedzibą w Nakle, Warszawie i Katowicach. W 1947, po likwidacji Okręgowych Zarządów, administracją obozów pracy zajęły się ponownie Wydziały Więziennictwa wojewódzkich UBP.

W całym okresie istnienia przez obóz w Potulicach przeszło około 35 tys. więźniów. Internowano tu ludność pochodzenia niemieckiego, członków podziemia niepodległościowego, osoby podejrzane o szpiegostwo oraz jeńców wojennych.

Mikołaj Lewin

syn Leona
ur. 20 III 1919
Tłuste, woj. Tarnopol

1946-1947 – zastępca naczelnika do spraw liniowych COP Potulice

1947 – zwolniony z MBP za nadużycia
1948 – skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie za nadużycia finansowe
1964 – śledztwo prowadzone przez Wojskową Prokuraturę Garnizonową w Elblągu, dotyczące pobicia przez Mikołaja Lewina żołnierzy i młodszych stopniem oficerów z Jednostki Wojskowej nr 3596 w Lęborku. Czynów tych dopuszczał się w stanie nietrzeźwym. Sprawę umorzono.

Bolesław Iwanek

syn Michała
ur. 27 I 1903
Garbów, pow. Puławy

1946-1948 – kierownik Działu Pracy COP Potulice
1948 – wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie skazany na 6 lat więzienia, z utratą praw publicznych i obywatelskich oraz praw honorowych na 2 lata.

1922 – Państwowe Seminarium Nauczycielskie Miejskie w Lublinie
1922-1934 – nauczyciel i kierownik Szkoły Powszechnej w Lubartowie
Członkiem partii komunistycznej przed 1939, jak i po 1945 roku – nie był.

Nie ujawniający oblicza politycznego

W lutym 1947 Marian Górski, referent Wydziału Personalnego WUBP w Bydgoszczy, wnioskuje o wydalenie Bolesława Iwanka z MBP, zarzucając mu m.in. łapownictwo.

Twarze bydgoskiej bezpieki

Obozy i więzienia Centralny Obóz Pracy w Potulicach

Józef Gąska
syn Jana
ur. 6 X 1902
Polichno, gm. Nakło

1944 – naczelnik Wydziału VII Pracy Więźniów Departamentu VI MBP
1947-1948 – naczelnik COP Potulice
1948 – zawieszony w czynnościach służbowych i zwolniony dyscyplinarnie

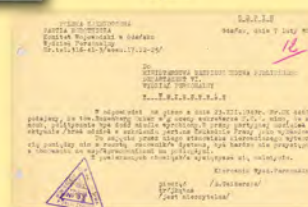
Wyrokiem sądu skazany w 1948 na 5 lat więzienia. Karę złagodzono do 3 lat.

Jako Naczelnik COP Potulice, powierzając obowiązki służbowe w przedmiocie dokonywania zakupów środków trwałych na rzecz COP osobom niekompetentnym i przez swoje zaniedbania służbowe, naraził MBP na straty o łącznej wysokości ok. 4 mln zł.

Pochodzenie: chłopskie
Wysztalczenie: średnie gimnazjalne
1931-1934 – urzędnik w gminie Brzózka
1939 – kierownik działu pracy w straży więziennej w Chełmie

Oskar Rozenberg
syn Michała
ur. 10 IV 1917
Opole

1945-1947 – pracownik Działu Specjalnego więzienia w Gdańsku
1947-1948 – kierownik Działu Specjalnego więzienia w Starogardzie
1948-1949 – kierownik Działu Specjalnego więzienia w Gdańsku
1949-1950 – ostatni naczelnik COP Potulice
1950 – naczelnik Więzienia Centralnego Karnego w Potulicach

1930-1935 – uczeń krawiecki
1935-1937 – skazany na karę pozbawienia wolności za działalność komunistyczną. Wyrok odbył w więzieniu radomskim i sieradzkim.
1939 – wyjechał do Związku Sowieckiego
1944-1945 – żołnierz Wojska Polskiego

POLSKA ZŁODZOCZONA
SARCIA BOBOTNICZA
Komitet Wojewódzki w Gdańsku
Wydział Personalny
Nr. tel. 316-41-3/wam.17.22-25/

O.B.P.I.S.
Gdańsk, dnia 7 lutego 1950 r.

Do
MINISTERSTWA BEZPIECZNOŚCI PUBLICZNEJ
DEPARTAMENT VI
WYDZIAŁ PERSONALNY
w Warszawie

W odpowiedzi na pismo z dnia 23.XII.1949r. Nr. OK 4463/49
podajemy, że тов. Rozenberg (oskarżony w procesie sekretarza P.C.) mimo, że w
suk, politycznie był dość niechętnie wyrobiony w pracy partyjnej udzielał się
aktywnie /brał udział w ukończeniu kursu na Zakładzie Pracy jako wyśbiednca/
Przez niego przeflowało znaczne ilości pieniędzy kierownictwa biurowego
przez niego przeflowało znaczne ilości pieniędzy kierownictwa biurowego
przez niego przeflowało znaczne ilości pieniędzy kierownictwa biurowego

KWESTYONARIUSZ

1. Nazwisko: Gąska Józef

2. Data urodzenia: 06 października 1902

3. Miejsce urodzenia: Polichno, gm. Nakło

4. Wykształcenie: średnie gimnazjalne

5. Zawód: kierownik działu pracy w straży więziennej

6. Wykazano: nie

7. Wskazano: nie

8. Wskazano: nie

9. Wskazano: nie

10. Wskazano: nie

11. Wskazano: nie

12. Wskazano: nie

13. Wskazano: nie

14. Wskazano: nie

15. Wskazano: nie

16. Wskazano: nie

17. Wskazano: nie

18. Wskazano: nie

19. Wskazano: nie

20. Wskazano: nie

16 412 218

1950.02.07

1) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
2) Departament VI MBP
3) Wydział Personalny

W sprawie: Oskar Rozenberg

1) Wydział Personalny

2) Wydział Personalny

3) Wydział Personalny

4) Wydział Personalny

5) Wydział Personalny

6) Wydział Personalny

7) Wydział Personalny

8) Wydział Personalny

9) Wydział Personalny

10) Wydział Personalny

11) Wydział Personalny

12) Wydział Personalny

13) Wydział Personalny

14) Wydział Personalny

15) Wydział Personalny

16) Wydział Personalny

17) Wydział Personalny

18) Wydział Personalny

19) Wydział Personalny

20) Wydział Personalny

16 412 218

1950.02.07

1) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
2) Departament VI MBP
3) Wydział Personalny

W sprawie: Oskar Rozenberg

1) Wydział Personalny

2) Wydział Personalny

3) Wydział Personalny

4) Wydział Personalny

5) Wydział Personalny

6) Wydział Personalny

7) Wydział Personalny

8) Wydział Personalny

9) Wydział Personalny

10) Wydział Personalny

11) Wydział Personalny

12) Wydział Personalny

13) Wydział Personalny

14) Wydział Personalny

15) Wydział Personalny

16) Wydział Personalny

17) Wydział Personalny

18) Wydział Personalny

19) Wydział Personalny

20) Wydział Personalny

16 412 218

1950.02.07

1) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
2) Departament VI MBP
3) Wydział Personalny

W sprawie: Oskar Rozenberg

1) Wydział Personalny

2) Wydział Personalny

3) Wydział Personalny

4) Wydział Personalny

5) Wydział Personalny

6) Wydział Personalny

7) Wydział Personalny

8) Wydział Personalny

9) Wydział Personalny

10) Wydział Personalny

11) Wydział Personalny

12) Wydział Personalny

13) Wydział Personalny

14) Wydział Personalny

15) Wydział Personalny

16) Wydział Personalny

17) Wydział Personalny

18) Wydział Personalny

19) Wydział Personalny

20) Wydział Personalny

Twarze bydgoskiej bezpieki

Obozy i więzienia Więzienie w Fordonie

Marian Kantor

syn Aleksandra
ur. 19 VII 1899
Częstochowa

1948-1949 – naczelnik więzienia w Fordonie

1949-1950 – naczelnik więzienia w Grudziądzu

1950 – zawieszony w czynnościach służbowych, w związku z dochodzeniem toczącym się przeciwko jego osobie.

Wykształcenie: 4 klasy gimnazjum

Od 1925 członek KPP. Za swą działalność aresztowany i osadzony w więzieniu (m.in. w Berezie Kartuskiej). W czasie okupacji znalazł się na terenie Związku Sowieckiego, gdzie w 1943 wstąpił do armii polskiej.

**dyktatorski stosunek do podwładnych,
przesadne ambicje, wynoszenie się ponad innych**

W 1950, gdy był naczelnikiem więzienia w Grudziądzu, potracił samochodem kobietę w Bydgoszczy. Ofiara doznała ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, a Kantor został zawieszony w czynnościach służbowych. Z obawy przed karą i z powodu **zrezygnowania życiowego** popełnił samobójstwo.

Lucjan Jeżak

syn Antoniego
ur. 19 IX 1926
Pokrzywnica, pow. Pułtusk

1949-1952 – kierownik Działu Specjalnego Więzienia Karno-Śledczego w Bydgoszczy

1952 – zdjęty ze stanowiska za nadużywanie alkoholu

1952 – oficer broni więzienia w Fordonie

1952-1953 – zastępca kierownika Działu Gospodarczego więzienia w Fordonie

1953 – zwolniony dyscyplinarnie. Otrzymał wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy za defraudację pieniędzy

Wykształcenie: 7 klas szkoły powszechnej i 2 klasy gimnazjum.

W czasie służby kilkakrotnie karany za pijaństwo i awantury.

M. in. za strzelanie z pistoletu podczas warty.

Wniosek o przyjęcie do służby w Policji Państwowej

Imię i nazwisko: Kantor Marian
Data urodzenia: 19 VII 1899

Wykształcenie: 4 klasy gimnazjum

Przebieg służby: ...

Opis: ...

Charakterystyka

Nazwisko i imię: Kantor Marian

Wzrost: 170 cm

Waga: 65 kg

Barwa włosów: ciemne

Barwa oczu: ciemne

Barwa skóry: jasna

Opis: ...

MINISTERSTWO WYKONAWCZOŚCI WŁAŚCIWYCH SPRAW PUBLICZNYCH

Akta śledcze

Nr. 31.1.1949

Świadczenie

Data: 22.4.1949

Referent specjalny: Jeżak Lucjan

Stanowisko: referent specjalny

Złożył egzamin z 6-cio miesięcznego kursu szkolenia zawodowego dla niższych funkcjonariuszy przy więzieniu w Bydgoszczy dnia 31.1.1949 r.

z następującymi wynikami:

Regulamin więzienny	dobry
Służba wartownicza	dobry
Nauka o broni	dobry
Musztra	dobry
Wzrost z ostatniego strzelania	dobry
Wzrost ogólny	dobry

KOMISJA EGZAMINACYJNA:

Dowódca Warty: ...

Twarze bydgoskiej bezpieki

Obozy i więzienia Centralne Więzienie w Koronowie

Daniel Kozak
syn Józefa
ur. 9 XI 1909
Pińczów

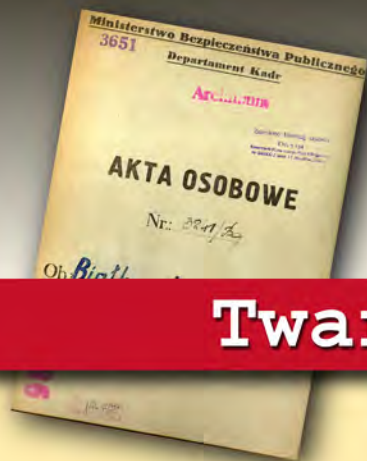

1946 – zastępca naczelnika więzienia w Wartenborku (Barczewie) oraz p.o. naczelnika
1948-1949 – zastępca naczelnika więzienia w Grudziądzu do spraw polityczno-wychowawczych
od 1949 – naczelnik Centralnego Więzienia Karnego w Koronowie
1955 – zwolniony ze służby więziennej

Zwolniony ze służby ze względu na popełnione nadużycia w więzieniu w Koronowie – między innymi za tolerowanie zachowań strażników naruszających praworządność, jak i osobiste stosowanie przemocy wobec więźniów.

Wykształcenie: 6 klas szkoły powszechnej

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kierownicy i szefowie WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy 1945-1956

Hipolit Duljasz

syn Antoniego
ur. 10 XI 1911
Radom

W UB/SB od 1944 do 1959

1957 – skierowany na 7-miesięczny kurs przy Centralnej Szkole Partyjnej im. Juliana Marchlewskiego

1944-1945 – kierownik jednego z PUBP na Kielecczyźnie

1945 – pełniący obowiązki kierownika WUBP w Bydgoszczy

1947-1950 – naczelnik Wydziału Polityczno-Wychowawczego Departamentu Więzień MBP

1950-1951 – zastępca dyrektora Departamentu Więzień MBP

1951-1955 – dyrektor Departamentu Więzień MBP

1955-1956 – dyrektor Centralnego Zarządu Więziennictwa MSW

1960-1961 – naczelnik Wydziału V w Biurze Paszportowym MSW

1961-1962 – naczelnik Wydziału III w Biurze Paszportowym MSW

1962 – zwolniony ze służby

Zawód: „ślusarz-racjonalista” (określenie zainteresowanego)

Odnaczenia: 1945 – Order Odrodzenia Polski V klasy, 1946 – Krzyż Partyzancki, Krzyż Walecznych, 1947 – Odznaka Grunwaldzka, 1954 – Odznaka 10 lat w Służbie Narodu, Sztandar Pracy II klasy i Medal 10-lecia Polski Ludowej.

Nagrody: IX 1947 – premia 15 000; 1954 – zegarek „Fortis”.

W lutym 1944 r. zostałem wezwany do Moskwy i następnie wysłany do kraju, wraz z oddziałem partyzanckim mjr. Klima, jako jego z-ca polityczny. Po przyjeździe Czerwonej Armii zostałem przydzielony do Resortu Bezpieczeństwa.

Odpis życiorysu ppłk. Duljasza Hipolita

Przed trzema laty córka Duljasza poznała w Londynie obywatela brytyjskiego i wyszła za niego za żonę. Wszystko to było utrzymane przez Duljasza na placówce w tajemnicy. Duljasz doradził córce przyjąć obywatelstwo brytyjskie, ale ostrzegł, by nie robiła tego przed jego wyjazdem do kraju.

Pułkownik Duljasz za działalność komunistyczną był dwukrotnie skazany przez rządy sanacyjne na 12 lat. W więzieniu zachowywał się jak przystało na rewolucjonistę. W okresie wojny służył w Wojsku Polskim na terenie ZSRR, rzucony na tyły wroga. Od wyzwolenia pracuje w MBP na stanowiskach kierowniczych, co prawda w roku 1945 był zdjęty ze stanowiska Szefa WUBP w Bydgoszczy za niewywiązywanie się z obowiązków, lecz po przeniesieniu do pracy w MBP zrozumiał swoje błędy i w pracy się podciągał. W Departamencie Więziennictwa pracuje od lutego 1947 r., z pracy wywiązuje się. W zupełności kwalifikuje się na stanowisko wicedyrektora Departamentu Więziennictwa MBP. Dyrektor Departamentu MBP /-/ ST. PIŻŁO, PŁK.
Notatka informacyjna dot. b. prac. Konsulatu P.R.L. w Londynie - Duljasza Hipolita

Józef Jurkowski

ur. 30 III 1913

W UB/SB od 1944 do 1958

Oficer do zleceń specjalnych Resortu Bezpieczeństwa Publicznego

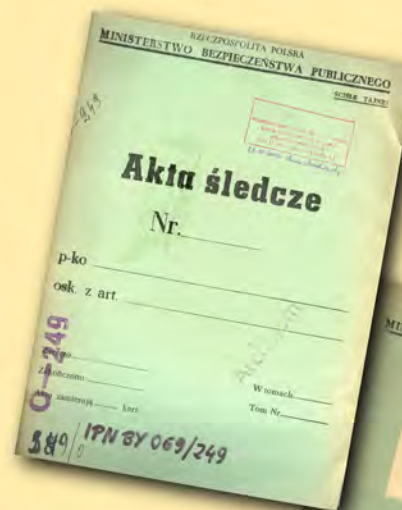
1945-1948 – kierownik WUBP w Bydgoszczy

1948-1950 – szef WUBP w Gdańsku

1955-1956 – szef WUBP w Katowicach

1956-1958 – dyrektor Departamentu V Komitetu ds. BP

1958 – zwolniony

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kierownicy i szefowie WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy 1945-1956

Zdzisław Mróz

syn Jana
ur. 2 XI 1905
Łódź

W aparacie bezpieczeństwa od 1945 do 1955

1946-1948 – zastępca kierownika Urzędu ds. Administracyjno-Gospodarczych WUBP w Łodzi
1948 – szef WUBP w Bydgoszczy
1948 – szef WUBP w Łodzi
1950-1952 – wicedyrektor Centralnego Biura Paszportów Komendy Głównej MO
1952-1954 – szef Oddziału Dowodów Osobistych KG MO
1954-1955 – szef Oddziału Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych KG MO

Nagrody: 22 VII 1954 – nagroda ministra, zegarek „Doxa”

Służył w Armii Ludowej – III Brygada im. gen. Bema

Wywiad prosimy przeprowadzić ostrożnie, ponieważ ww. pracuje u nas na wysokim stanowisku.

Pismo naczelnika Wydziału III Departamentu Kadr MBP do szefa WUBP w Łodzi w sprawie przeprowadzenia wszechstronnego wywiadu na Mroza Zdzisiawa

Adam Nowak

syn Wolfa
ur. 11 IV 1918
Częstochowa

W UB/SB od 1945 do 1957

1945 – słuchacz Centralnej Szkoły MBP
1947-1948 – zastępca szefa WUBP we Wrocławiu
1948 – zastępca szefa WUBP w Bydgoszczy
1948-1949 – pełniący obowiązki szefa WUBP w Bydgoszczy
1949-1952 – zastępca szefa WUBP w Bydgoszczy
1952-1953 – p.o. szefa WUBP w Gdańsku
1955-1957 – zastępca naczelnika Wydziału V Departamentu IV Komitetu ds. BP

Kary dyscyplinarne: 1950 – upomnienie z ostrzeżeniem za stosowanie niedozwolonych metod śledztwa.

Uprzejmie proszę o łaskawe przyjęcie mnie w poczet słuchaczy Centralnej Szkoły MBP.

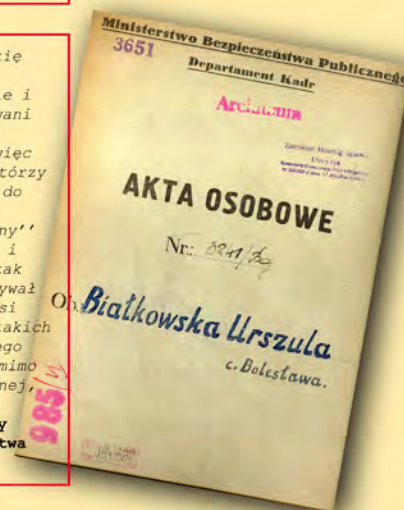
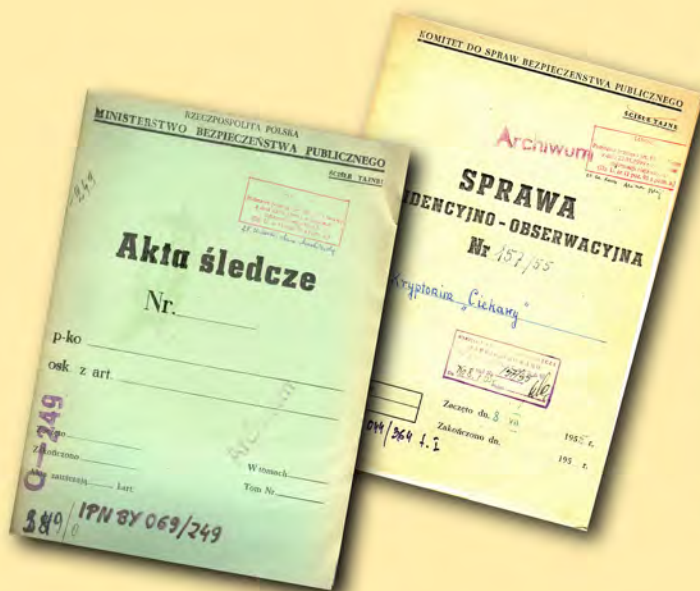
Podanie Adama Nowaka do Centralnej Szkoły MBP z dn. 20 III 1945

Po ukończeniu przedszkola wstąpiłem do gimnazjum. Jako młody uczeń hołdowałem ideom wolnościowym i w trzeciej klasie gimnazjum wstępuję do Związku Młodzieży Szkolnej, jako czynny pracownik. W pół roku później zostaję przeniesiony do KZMP z ramienia której pracuję na terenie szkolnym jako organizator ZMS.

Odpis życiorysu Adama Nowaka z 1945

Do walki z wrogiem klasowym wewnątrz kraju został przez Partię utworzony aparat BP, przed którym to, jako przed zbrojnym ramieniem partii, zostały postawione specjalne zaszczytne, ale i trudne zadania do wykonania. Dlatego też do aparatu BP kierowani są najbardziej świadomi, najbardziej ofiarni i najbardziej zdyscyplinowani członkowie partii. Pracownikiem BP mogą być więc tylko tacy ludzie, którzy bezgranicznie oddani są tej walce, którzy swój wysiłek, swoją energię winni zużywać tylko i wyłącznie do prowadzenia bezkompromisowej walki z reakcją [...]. Zarazem uważam, że pracownik BP, który ma za sobą pewne „ogony” i jest na tyle świadomym, by widzieć, że mimo jego wysiłków i najlepszych chęci „ogony” te trudno będzie można obciąć, tak by zginęły bezpowrotnie, będzie o nich myślał i tym samym zużywał część energii w niewłaściwym kierunku, co samo przez się musi ujemnie się odbić na jego pracy zawodowej. I właśnie jednym z takich funkcjonariuszy BP jest moja osoba. Jako syn średnio zamożnego kupca, mimo swej przedwojennej przynależności do KZMP i ZMS, mimo usunięcia mnie ze szkół za to, mimo odsiadania kary więziennej, pozostały u mnie typowe drobnomieszczańskie narowy.

Raport kpt. Adama Nowaka – zastępcy szefa WUBP w Bydgoszczy – do gen. dyw. Stanisława Radkiewicza – Ministra Bezpieczeństwa Publicznego, z dnia 23 I 1951.

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kierownicy i szefowie WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy 1945-1956

Mikołaj Krupski

ur. 25 XI 1919

W UB/SB od 1944 do 1973

1944 – oficer śledczy WUBP w Białymstoku
1948 – zastępca szefa WUBP w Łodzi
1948-1950 – szef WUBP w Bydgoszczy
1950-1953 – szef WUBP w Lublinie
1953-1954 – wicedyrektor Departamentu III MBP w Warszawie
1955-1957 – kierownik Urzędu ds. BP m. st. Warszawy
1961-1965 – zastępca Dyrektora Departamentu I MSW
1965-1973 – dyrektor Departamentu II MSW

Pochodzenie społeczne: chłopskie
Wykształcenie: wyższe
Przynależność partyjna: PPR, PZPR
Stopień: generał brygady

Mikołaj Krupski

Jan Leluch

syn Stanisława
ur. 25 XII 1914

Niewirków, pow. Tomaszów Lubelski

W UB/SB od 1944 do 1959

1944-1945 – kierownik PUBP w Tomaszowie Lubelskim
1947-1950 – naczelnik Wydziału V WUBP w Lublinie
1950-1953 – szef WUBP w Bydgoszczy
1953 – zastępca naczelnika Wydziału I Departamentu Kadry i Szkolenia MBP
1953-1955 – komendant Ośrodka Szkolenia przy WUBP Gdańsk
1955-56 – komendant Centrum Wyszkolenia Komitetu ds. BP Legionowo
1956 – komendant Centrum Wyszkolenia MSW Legionowo
1960-1965 – zastępca dyrektora Biura Rejestracji Cudzoziemców MSW
1965 – zastępca dyrektora Zarządu Kontroli Ruchu Granicznego
1965 – delegowany służbowo do Bułgarii

Zawód: murarz

W latach 1941-44 prowadził na Wołyniu tzw. działania dywersyjne i agitacyjne, wraz ze swą grupą, na zlecenie Żytomierskiego Oddziału NKWD.

Ankieta personalna

Od chwili przyścia Armii Czerwonej stanąłem na apel Krajowej Rady Narodowej do pracy za sprawę Demokratycznej Polski. Obecnie pracuję w Referacie Bezpieczeństwa Publicznego

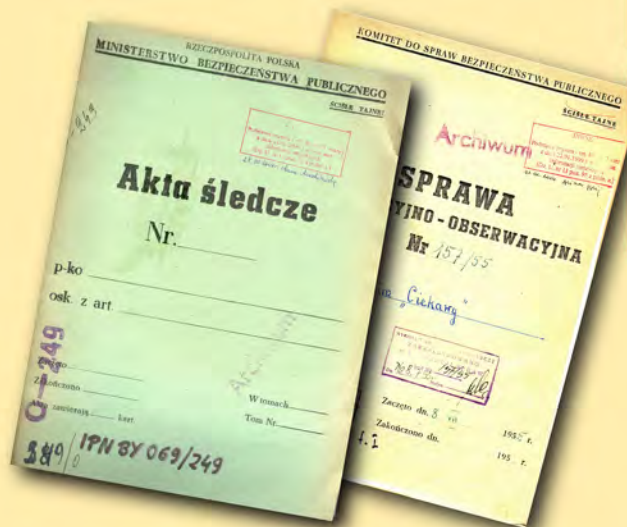
Życiorys Jana Lelucha z dn. 17 IX 1944 roku, spisany w Tomaszowie

Chor. Leluch Jan jest jednym z pierwszych pracowników PUBP w Tomaszowie Lubelskim. Z nakładanych na niego obowiązków wywiązuje się dobrze. Wykazuje dużo energii i inicjatywy w niszczeniu band reakcyjnych, a wśród pracowników umie zdobyć autorytet i zaufanie.

Pismo z WUBP w Lublinie do Biura Personalnego MBP z dn. 23 IV 1946 roku

Odbyty niedawno proces członków nielegalnej, antypaństwowej młodzieżowej organizacji w Toruniu, zamiast podzielać wychowawczo na liczną młodzież studiującą w tym mieście, został wykorzystany w znacznej mierze przez oskarżonych jako trybuna dla wrogich i antypaństwowych demonstracji. Odpowiedzialność za ten stan rzeczy ponoszą: Szef WUBP mjr. Leluch i Z-ca szefa kpt. Nowak, którzy dopuścili się w WUBP do takiej praktyki, że Naczelnik Wydziału Śledczego nie poczuwa się do obowiązku zameldować Szefowi WUBP o przygotowującym się publicznym procesie. Wskazuje to, że Szef i Z-ca nienależycie kierują pracą poszczególnych Wydziałów. W związku z powyższym udzielam Mjr. Leluchowi i kpt. Nowakowi - nagany.

MBP Rozkaz Karny nr. 014/52 z dn. 15 IV 1952 roku

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kierownicy i szefowie WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy 1945-1956

Ludwik Szenborn

syn Jerzego
ur. 25 VIII 1915
Rzeszów

W UB/SB od 1946 do 1956

1947-1948 – zastępca i p.o. Naczelnika Wydziału V WUBP w Rzeszowie 1949 – naczelnik Wydziału V WUBP w Rzeszowie
1949 – zastępca szefa WUBP w Krakowie
1951-1952 – naczelnik Wydziału II Departamentu X MBP
1952-1955 – szef Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego na m. st. Warszawa
1955-1956 – kierownik WUdsBP w Bydgoszczy

Listopad 1956 – zwolniony z aparatu bezpieczeństwa

Epik. Szenborn został skierowany na stanowisko kierownika Woj. Urzędu w Bydgoszczy w sierpniu 1955 r. W pracy na tym stanowisku napotyka na trudności. Nie jest w stanie należycie pokierować całokształtem pracy Urzędu. Nie ułożył należycie stosunków z Komitetami Partyjnymi. Będąc kierownikiem Urzędu ds. BP na m. St. W-wę również nie zabezpieczał należycie pracy powierzonej mu jednostki. Sa również zastrzeżenia do pracy operacyjnej ppik. Szenborna w poprzednim okresie. Epik. Szenborn przewidziany jest do zwolnienia z pracy w organach BP.

Wniosek Przewodniczącego Kom. ds. BP o odwołanie ppik. Ludwika Szenborna ze stanowiska Kierownika WU ds. BP z września 1956 roku.

W dalszej rozmowie zachowanie mojej żony wykazywało duże zdenerwowanie i żal pod adresem Władzy Ludowej za wydanie wyroku na jej brata. Chcąc streścić w krótkich słowach to co żona mówiła, to wypadło ogólnie w tej formie: No, tak, pomału wszystkich nas postawi się pod ściankę, za to, że przeżyliśmy obóz i wzięliśmy się do pracy po wyzwoleniu. (Chcę zaznaczyć, że tego rodzaju wypowiedzi słyszałem od żony pierwszy raz)[...]. W porze wieczornej, po wysłuchaniu narzekań żony i jej brata, sprawę załatwiłem krótko, a to: stanowczo oświadczyłem, że do żadnej interwencji ręki nie przyłożę, ani nie uczynię żadnego kroku w kierunku rewizji procesu. Poza tym oświadczyłem mojej żonie, że Władza Ludowa nikogo nie sądzi bez powodu, tak, że w wypadku jej brata nie ~~zależy~~ i nie mogła zająć żadna pomyłka.

Raport służbowy Schönborna Ludwika do Wiceministra Bezpieczeństwa Publicznego gen. Romkowskiego z dn. 9 X 1950

Kazimierz Górecki

syn Piotra
ur. 11 XII 1919
Małec, gm. Ciechanowice, pow. Bielsk Podlaski

W UB/SB od 1944 do 1975

1955 – skierowany na kurs specjalny do Moskwy
VI 1970 – delegowany służbowo do ZSRR na okres 4 dni
VII – VIII 1970 – delegowany służbowo do ZSRR (Dep. II MSW)

IX 1944 – pracownik Resortu Bezpieczeństwa Publicznego, pozostający w dyspozycji kpt. Romkowskiego.

1950-1951 – zastępca szefa WUBP w Rzeszowie
1951-1953 – pełniący obowiązki szefa WUBP w Rzeszowie

1953-1955 – szef WUBP w Bydgoszczy

1955-1956 – kierownik WUdsBP w Bydgoszczy

1958-1965 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego ds. BP w Szczecinie
1965-1970 – I zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. BP w Gdańsku
1970 – mianowany na stanowisko zastępcy Dyrektora Departamentu II MSW
1970-1974 – kierownik Grupy Nr 2, oddelegowanej do Moskwy przez Dep. II MSW.

Zawód: stolarz

Wykształcenie: 6 klas szkoły powszechnej

Uczestnik bitwy pod Lenino

1940 – służba czynna w Armii Czerwonej

1941 – szkoła podoficerska w Armii Czerwonej

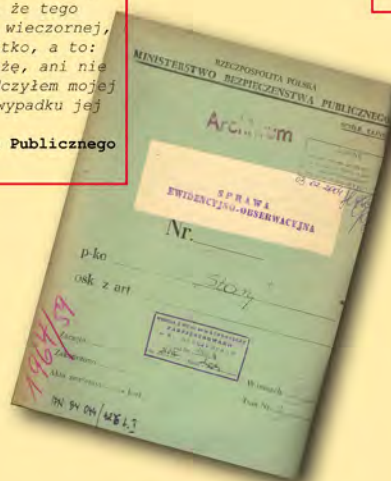
od 1943 – służba w I Dywizji im. Tadeusza Kościuszki

1943 – kurs podoficerów politycznych

1944 – szkolenie w speczkole w Kujszewie

1932-1936 praca u kułaków, pasienie krów

Ankieta personalna z 1962 roku, wypełniona osobiście przez Kazimierza Góreckiego

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kierownicy i szefowie WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy 1945-1956

Jan Onacik

ur. 2 IX 1921

Sypniewice, pow. Bielsk Podlaski

W UB/SB od 1945 do 1958

1947-1950 – zastępca naczelnika Wydziału I
Departamentu V MBP w Warszawie
1950-1951 – naczelnik Wydziału III
Departamentu V MBP
1951-1954 – szef WUBP w Opolu
1954-1955 – szef WUBP/WUdsBP we
Wrocławiu

1957-1958 – I zastępca Komendanta
Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy

Stefan Paluszkiewicz

ur. 15 VII 1905

Kąty, pow. Włocławek

W UB od 1945 do 1950

1945 -1947 – zastępca kierownika/szefa WUBP
w Bydgoszczy

1947-1950 – zastępca szefa WUBP we Wrocławiu

Obywatelu Pułkownika, mam obowiązek
zameldować jako szczerzy demokrata o
obywatelu Paluszkiewiczu Stefanie[...]
Paluszkiewicz, były oficer 14 p.p. we
Włocławku brał czynny udział w masakrze
robotników podczas strajku Włocławskiego
na robotach publicznych we Włocławku
jako ochotnik.

KOMITET DO SPRAW BEZPIECZ

SCISLE-TAJNE

JAWNE

Wzrostem małe - art. 50 ust. 3
z dnia 23.01.1952 F. o ochronie
informacji państwowych
[174.11 nr 11 poz. 65 z późn. zm.]

03.02.2004

**SPRAWA
AGENTURALNEGO SPRAWDZENIA**
Nr 576/59
LITERAT

Wzrostem małe - art. 50 ust. 3
z dnia 23.01.1952 F. o ochronie
informacji państwowych
pod Nr. 576/59
Dn. 11.3.59

Nr archiwalny
Kategoria akt

Zaczęto dn. 11.03. 1959 r.
Zakończono dn. 1959 r.

IPN BY 044/429

MINISTERSTWO BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

SCISLE-TAJNE

Akta śledcze
Nr.

p-ko
osk z art.

IPN BY 069/249

MINISTERSTWO BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

SCISLE-TAJNE

Archiwum

SPRAWA
EWIDENCJO-OBSERWACYJNA

Nr.

p-ko
osk z art.

IPN BY 044/429

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kierownicy i szefowie WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy 1945-1956

Mikołaj Maszara

ur. 28 XI 1919
Toboly, rejon Wilna

W UB/SB od 1944 do 1980

1952-1955 – zastępca szefa WUBP w Bydgoszczy
1957-1970 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Rzeszowie
1970-1975 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB we Wrocławiu
1976-1980 – starszy inspektor Grupy Operacyjnej Departamentu II MSW – oficjalnie Konsul PRL w Mińsku.

Franciszek Zalewski

syn Władysława
ur. 4 VI 1911
Włocławek

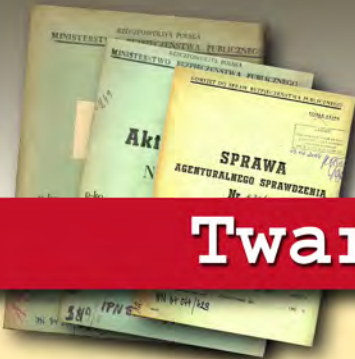
w UB od 1945 do 1950

1945 – oficer śledczy WUBP w Bydgoszczy
1947 – zastępca szefa WUBP w Bydgoszczy
1947-1949 – szef WUBP w Lublinie
1949-1950 – szef WUBP w Poznaniu
1949 – wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie skazany na 3 lata więzienia.

Wykształcenie: 4 klasy gimnazjum
Zawód: laborant farmaceutyczny, papiernik

Ojciec oraz cała rodzina ze strony matki wyemigrowali do Ameryki.
Naukę przerwał z powodu złych warunków materialnych.

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kierownicy i szefowie WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy 1945-1956

Alojzy Cygański

syn Franciszka
ur. 6 II 1926
Służewo, pow. Nieszawa

W UB/SB od 1945 do 1977

1952 – zastępca naczelnika Wydziału I WUBP w Bydgoszczy

1952 – szef PUBP na miasto i powiat Toruń

1955-1956 – zastępca kierownika WUdsBP w Bydgoszczy

1957-1967 – I zastępca Komendanta Wojewódzkiego ds. BP KWMO w Poznaniu

1967-1971 – I zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Poznaniu

1971-1972 – I zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy

1977 – zwolniony ze służby w MO

Szkolenia i kursy: 1948 – słuchacz Szkoły Oficerskiej w Centrum Wyszkożenia MBP, 1953 – kurs szefów PUBP, 1953-1954 – z polecenia MBP skończył roczny kurs w Moskwie.

W początkowych latach brał bezpośredni udział w walce z reakcyjnym podziemiem. Służba niebezpieczna, wymagająca częstego przebywania w terenie, napięcia nerwowego i wysiłku fizycznego. Warunki służby i nieograniczony czas pracy nie zawsze dawały możliwość racjonalnego wypoczynku, jak również odżywiania.

Podpisano – Naczelnik Wydziału I Departamentu Kadr MSW.

**Zaświadczenie z przebiegu służby p. Cygańskiego
Alojzego, syna Franciszka**

W październiku 1972 Alojzy Cygański wywołał awanturę w stanie nietrzeźwym, dobijając się do drzwi Lidii B.

W czasie dowożenia [do izby wytrzeźwień] i jazdy zaczął się wyrwać, kopać w siedzenie, używał słów wulgarnych oraz bił rękoma drugiego obywatela, który był również zatrzymany za awanturę domową i wieziony do izby wytrzeźwień [...] poleciłem natychmiast odstąpić od zatrzymania w izbie wytrzeźwień i dowiezenie do KM MO. Do izby wytrzeźwień został dowieziony o godz. 21.30 z powodu, że funkcjonariusze MO nie byli zorientowani z kim mają do czynienia jak i też osobiście p. Cygańskiego nie znali [...] karta pobytu w izbie wytrzeźwień została zabrana, którą dołączam do meldunku.

**Pisma porucznika T. Woźniaka - Oficera dyżurnego KM MO
Bydgoszcz do Obywatela Komendanta Miejskiej MO**

Bronisław Mądzejewski

syn Juliana
ur. 28 VI 1918
Delatyn, woj. Stanisławów

W UB/SB od 1944 do 1970

1944 – szkoła NKWD w Kujbyszewie

1944-1945 – cenzor

1946-1947 – naczelnik Wydziału III WUBP w Katowicach

1947-1948 – naczelnik Wydziału III WUBP w Bydgoszczy

1948-1950 – naczelnik Wydziału I WUBP w Bydgoszczy

1950-1955 – zastępca szefa WUBP w Kielcach

1955-1956 – zastępca kierownika WUdsBP w Bydgoszczy

1957-1967 – II zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO

ds. SB w Bydgoszczy

1967-1970 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO

ds. SB w Bydgoszczy

1940-1942 – służba czynna w Armii Czerwonej. Ranny pod Białą Cerkwią w 1941, w walkach z Niemcami.

1943-1944 – służba w I Dywizji im. Tadeusza Kościuszki

Nagrody: 22 VII 1954 – zegarek, „Cyma”

W grudniu 1948 r. zawarłem związek małżeński z pracownicą tamt. Urzędu (WUBP Bydgoszcz) Filarską Jadwigą
**Odpis życiorysu Mądzejewskiego Bronisława
z dn. 19 III 1950 roku
(złożony do KC PZPR)**

Twarze bydgoskiej bezpieki

Oficerowie śledczy

Jan Janicki

syn Tomasza
ur. 24 III 1922
Ślesin

W UB od 1945 do 1950

1945 – słuchacz Centralnej Szkoły MBP w Łodzi
1945-1946 – starszy oficer śledczy WUBP w Bydgoszczy
 1946-1947 – starszy oficer śledczy PUBP w Toruniu
 1947-1948 – kierownik Sekcji Śledczej MUBP w Toruniu
 1948-1949 – zastępca szefa PUBP w Toruniu
 13 II 1949 – zdjęty ze stanowiska i zwolniony dyscyplinarnie w związku z aresztowaniem i otrzymaniem wyroku sądowego
 1950 roku – przeniesiony do rezerwy

Jan Białokozowicz

syn Wincentego
ur. 21 VI 1925

wieś Widowo, gmina i powiat Bielsk Podlaski

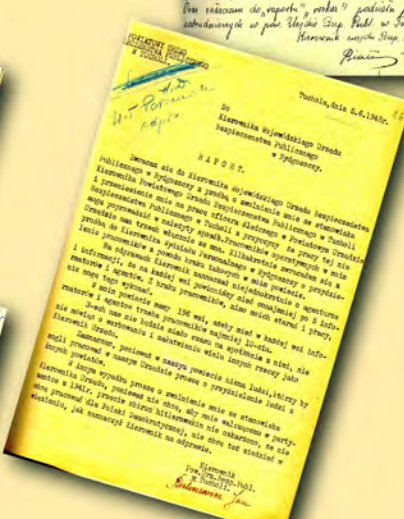
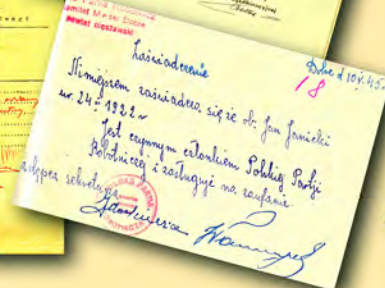
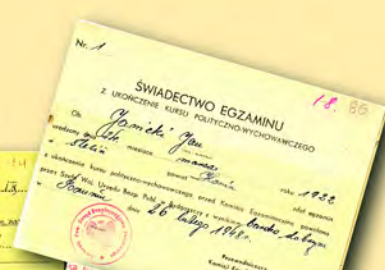
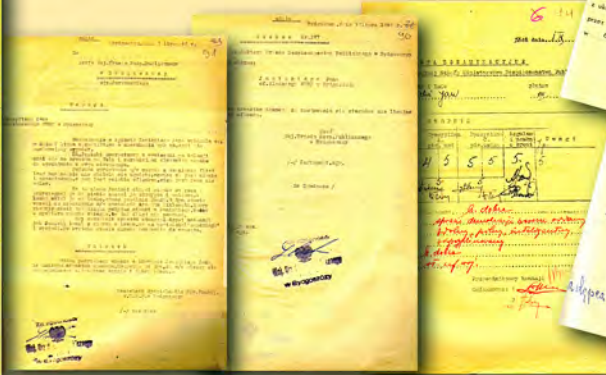
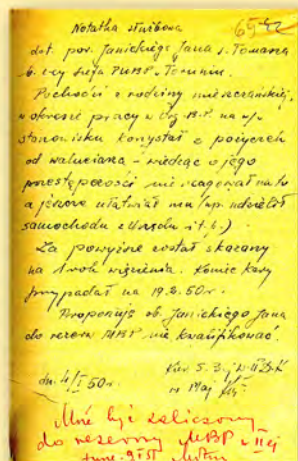
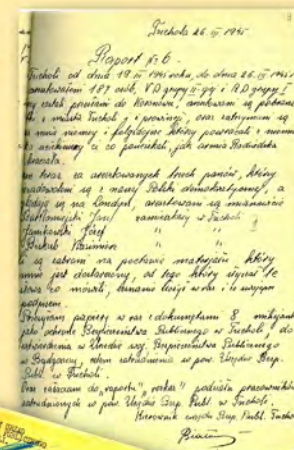
W UB/SB od 1944 do 1956

1944 – słuchacz Centralnej Szkoły MBP w Lublinie
1945 – kierownik grupy operacyjnej WUBP w Bydgoszczy
1946-1947 – oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Bydgoszczy
 1947 – starszy oficer śledczy PUBP we Włocławku
 1947 – kierownik Sekcji Śledczej PUBP we Włocławku
 1950-1951 – szef PUBP w Chełmnie
1951-1953 – kierownik Sekcji III Wydziału IV WUBP w Bydgoszczy
1954-1955 – kierownik Sekcji II Wydziału IV WUBP/WUdsBP w Bydgoszczy
 1956 – zwolniony ze służby w organach BP z wypłatą 3 miesięcznej odprawy

[...] nie służył [w wojsku], należał do sowieckiej partyzantki pod dowództwem kpt. Wiesiłowa. Ukarany 5-miesięcznym aresztowaniem za niewywiązywanie się z obowiązków służbowych od maja 46 do października. W 1946 roku siedział kilka miesięcy za pijaństwo i zaniedbywanie obowiązków służbowych.

Orzeczenie Komisji Opiniodawczo-Wniosekującej, stworzonej zgodnie z Zarządzeniem Ministra Nr 53 z dnia 3 XI 1948

Twarze bydgoskiej bezpieki

Oficerowie Śledczy

Bolesław Halewski
syn Józefa
ur. 25 VI 1919

W UB od 1945 do 1949
1944 – ukończył szkołę oficerów polityczno-wychowawczych w Związku Sowieckim
1945 – funkcjonariusz grupy operacyjnej WUBP na Pomorzu
1945-1946 – kierownik Wydziału Więzień i Obozów WUBP w Bydgoszczy
1947-1948 – naczelnik Wydziału Więziennictwa WUBP w Bydgoszczy
20 X 1948 – zwolniony dyscyplinarnie z obowiązków służbowych
1949 – wyrokem Wojskowego Sądu Rejonowego w Łodzi skazany na 4 lata więzienia oraz pozbawiony praw publicznych i obywatelskich praw honorowych latach 1952-1954.

Przed wojną nosił nazwisko Heller

Z natury dosyć porwancy, czuły politycznie, gorący zwolennik demokracji. Charakterystyka

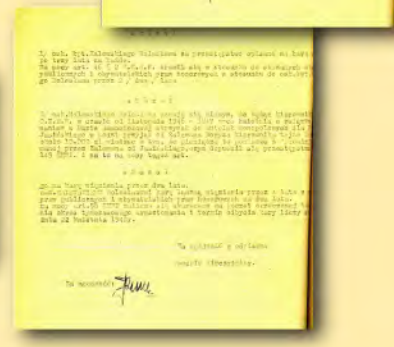
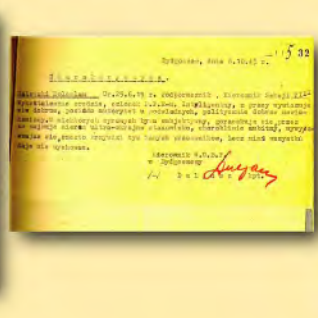
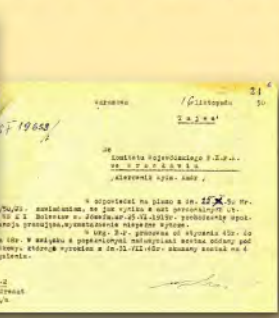
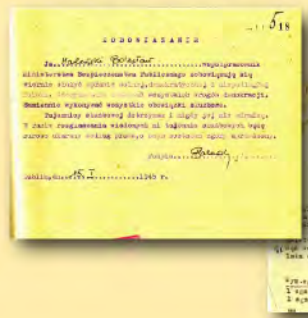

Metody Śledcze Bolesława Halewskiego
Przesłuchiwanie przeprowadzali dwaj oficerowie NKWD w mundurach oraz Halewski. Ten ostatni mówił w czasie przesłuchań, że funkcjonariusze UB uczą się metod śledczych od Rosjan. Halewski w obecności Rosjan znęcał się nade mną. Bił mnie po twarzy i kilka razy kopnął w kroczce. Od kopnięć w kroczce padałem z bólu i strażnicy musieli mnie wynieść z pokoju przesłuchań i rzucić do celi. W zbiorowej celi widziałem z bliska, jak Bolesław Halewski na oczach wszystkich osadzonych tam więźniów kopnął jednego więźnia w kroczce, a gdy ten upadł, to skoczył mu wpierw na piersi, a następnie masakrował jego twarz obcasem. Widziałem to z odległości około dwóch metrów. Miałem wrażenie, że więzień ten – nie znany mi z nazwiska – zakończył wówczas życie...

Bolesław Halewski kazał mi się rozebrać do naga. On oraz jeszcze jeden funkcjonariusz zrewidowali szczegółowo moje rzeczy. [...] w szewku czapki miałem wszystkie zaświadczenie o przyznaniu mi Krzyża Walecznych za kampanie wrześniową oraz wypisane na specjalnej, nieprzemakalnej taśmie zaświadczenie z Londynu o nominacji na podporucznika oraz o innych odznaczeniach bojowych. Halewski kazał mi podrzeć te dokumenty, pogryźć i poiknąć. Ponieważ trudno mi było pogryźć nieprzemakalną taśmę, Halewski obserwując moje usiłowania powiedział: „Ja ci bandyto pomogę to poiknąć”. Następnie wziął od strażnika karabin i uderzył mnie kolbą w lewy policzek, wybijając cztery zęby: dwa u góry i dwa na dole. Wybite zęby zawisły na strzępkach dziaśła. Wyplułem z kwią trzy zęby, a czwarty trzymał się na dziaśle. Wtedy Halewski kazał mi położyć się na podłodze i zlizać zęby, krew oraz przeżute dokumenty. Wszystko mnie bolało i nie mogłem tego zrobić. Wówczas Halewski uderzył mnie parę razy kolbą karabinową w kark. Wyzwał mnie: bandyto, świnię. Po tych uderzeniach traciłem przytomność. Trzeba pamiętać, że ja leżałem nagi, a był wtedy za oknem silny mróz. [...] bił mnie poniemiecką pałąk gumową w głowę a najciężiej po nerkach.
Zeznania ofiar i pokrzywdzonych, przesłuchiwanym przez Bolesława Halewskiego, złożone przed Okręgową Komisją Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Bydgoszczy.

Źródło: Krzysztof Sidorkiewicz, Gdy brat zabijał brata. Z dziejów więzienia na Wałach Jagiellońskich w latach 1945-1956 [w:] Anna Perlińska, Krzysztof Sidorkiewicz, Więzienie na Wałach Jagiellońskich. Szkice z lat 1939-1956. Bydgoszcz 1996, ss. 26-27.

Twarze bydgoskiej bezpieki.

Oficerowie śledczy

Jan Paszkiewicz

syn Stefana
ur. 19 VI 1920
Włocławek

W UB/SB od 1945 do 1969

1947-1948 – oficer śledczy PUBP we Włocławku
1949 – oficer śledczy WUBP w Inowrocławiu
1950-1951 – zastępca Szefta WUBP w Lipnie
1951-1952 – szef Urzędu WUBP w Lipnie
1952-1967 – starszy oficer śledczy WUBP w Bydgoszcy
1967-1969 – inspektor Wydziału Śledczego KWMO Bydgoszcz
1969 – zwolniony ze służby

Stosunek do demokracji ludowej dobry,
stosunek do nacjonalizmu i kleru – wrogli.

Jest namiętnym wędkarzem.

Aktualnie jest prezesem Koła wędkarskiego
przy KWMO, członkiem dwóch komitetów
rodzicielskich oraz członkiem ZBOWiD.
6 lipca 1967

CHARAKTERYSTYKA

Paszkiewicz Jan referent sekcji V.

Jest ciałny i umiarkowany, dobrze się prezentuje. Własności same
spełnia dokładnie i z odrośnięciem, jednak jest mało samodzielny.
To są prawa sąsi troche nieścisłe, politycznie orientuje się dobrze.
Sprawie demokracji odgrywa odciskowe.

Referent Personalny
/Perikolowa/

1-1 Kierownik Sekcji

Władysław Paleń

syn Marcjana
ur. 16 VII 1908
Lipa, pow. Kraśnik

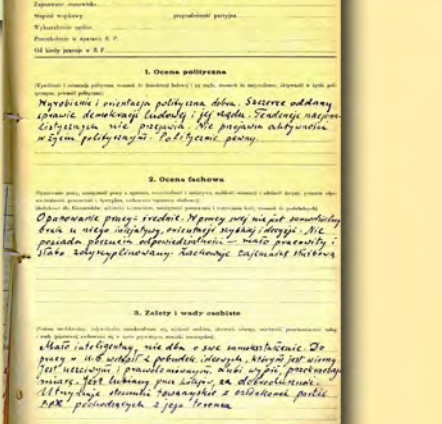
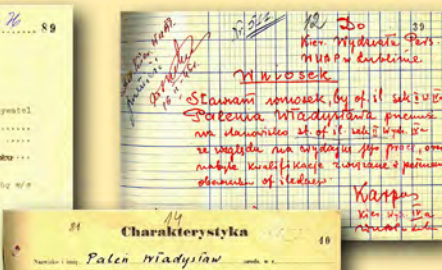
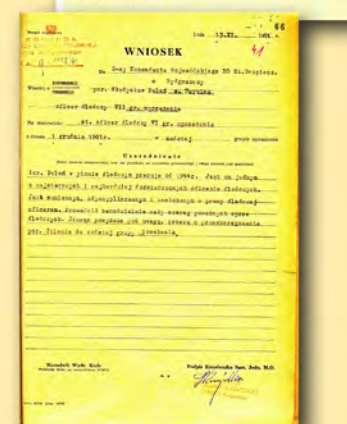
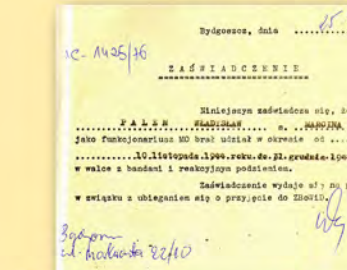
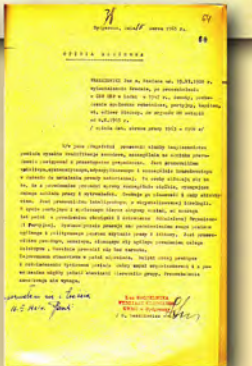
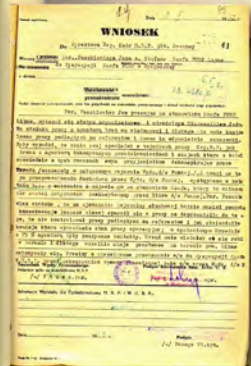
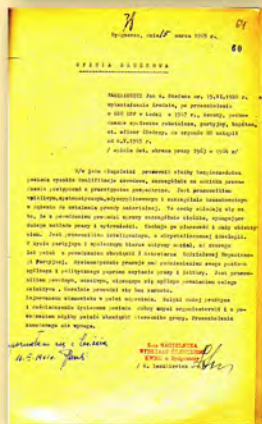
W UB/SB od 1944 do 1964

1945-1946 – oficer śledczy WUBP w Lublinie
1946-1952 – starszy oficer śledczy WUBP w Lublinie
1952-1955 – starszy oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Bydgoszcy
1955-1956 – starszy oficer śledczy Wydziału VII WUBP w Bydgoszcy
1957-1959 – oficer ewidencji operacyjnej KW MO w Bydgoszcy
1959-1961 – oficer śledczy Samodzielnej Sekcji Śledczej KW MO w Bydgoszcy
1961-1964 – starszy oficer śledczy Wydziału Śledczego KW MO w Bydgoszcy
1964 – zwolniony ze służby

Przebieg szkoleń: 1949-1950 – Kurs Oficerów Śledczych CW Legionowo, ukończony
z ogólnym wynikiem dostatecznym.

Inne szkolenia:
wojskowe – 1958/61 – z wynikiem dostatecznym
operacyjne – 1959/60 – z wynikiem dostatecznym
polityczne – 1960/61 – z wynikiem dobrym

1956 – kurs dla aktywu starszych działaczy partyjnych w Łazienkach

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Józef Kozdra

syn Stanisława
ur. 4 III 1924

Wysoka, gm. Strzyżów, pow. Rzeszów

W organach MO i SB od 1944 do 1990

1944-1947 – milicjant posterunku MO w Strzyżowie

1973-1975 – I zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy

1975-1983 – Komendant Wojewódzki MO w Bydgoszczy

1983-1990 – szef WUSW w Bydgoszczy

1990 – zwolniony ze służby

1987 – generał brygady MO

Zenon Drynda

ur. 1 III 1927

W UB/SB od 1953

1967-1968 – zastępca naczelnika Wydziału II KW MO w Poznaniu

1968-1970 – naczelnik Wydziału II ds. SB KW MO w Poznaniu

1970-1975 – naczelnik Wydziału III Departamentu II MSW

1975-1981 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy

Stefan Stefanowski

syn Benedykta
ur. 8 IX 1929

Straszew, pow. Aleksandrów

W UB/SB od 1949 do 1990

1949 – wartownik PUBP w Brodnicy

1969-1974 – zastępca naczelnika Wydziału II SB KW MO w Bydgoszczy

1974-1977 – naczelnik Wydziału II KW MO w Bydgoszczy

1977-1983 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy

1983-1990 – zastępca szefa WUSW ds. SB w Bydgoszczy

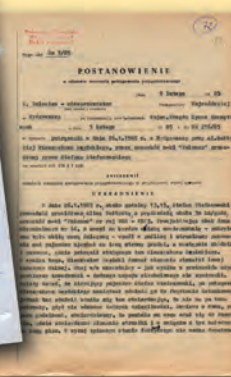
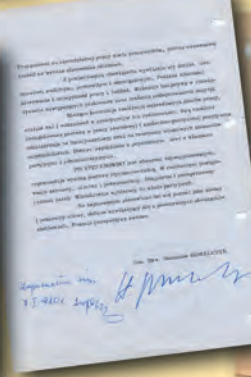
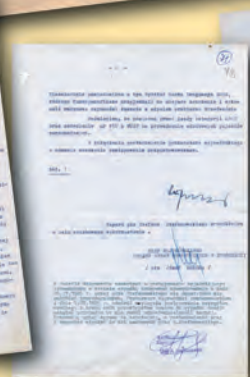
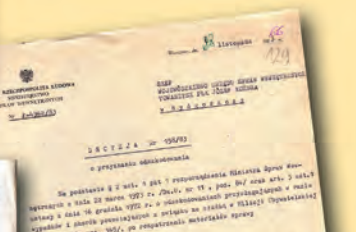
1990 – zwolniony ze służby

Podkomunik Józef Kozdra [...] w latach kontrrewolucyjnego zagrożenia socjalistycznej państwowości wniósł osobisty wkład w przygotowanie i realizację operacji wykrywania oraz likwidowania ekstremistycznych ogniw antysocjalistycznego podziemia w rejonie bydgoskim. Członek PPR od 1942 roku. Aktywista partyjny wielokrotnie wybierany do instancji wojewódzkiej PZPR. Działacz społeczny, wiceprezes zarządu wojewódzkiego EBoWiD.

MSW Honorowa Księga Zasłużonych, 7 X 1984

Pracował po zagadnieniu osób wyjeżdżających do państw kapitalistycznych, po którym wykazywał wiele inicjatyw i pomysłowości. Poważniejszych wyników nie zdołał osiągnąć ze względu na wyjazd do sanatorium, w którym przebywał przez okres czterech miesięcy.

Charakterystyka służbowa sporządzona przez Naczelnika Wydziału II SB KW MO w Bydgoszczy kpt. St. Baka, 27 II 1957

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Józef Sulinski

syn Adolfa
ur. 13 III 1937

W UB/SB od 1961 do 1990

1977-1986 – zastępca naczelnika Wydziału II SB KW MO w Bydgoszczy
1986-1989 – kierownik Inspektoratu I SB WUSW w Bydgoszczy

Ppłk Jarosław Sulinski w dniu 5 X 1989 r. w Bydgoszczy, po służbie kierując własnym samochodem w stanie nietrzeźwości (2,9‰) spowodował kolizję drogową z jadącym naprzeciwko pojazdem oraz uszkodził inny pojazd zaparkowany na ulicy. Czynem swym rażąco naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Konrad Szumacher

syn Ambrożego
ur. 23 VI 1937

W UB/SB od 1961 do 1990

1962 – słuchacz Szkoły Oficerskiej CW MSW w Legionowie

1975-1977 – zastępca naczelnika Wydziału II SB KW MO w Bydgoszczy
1977-1990 – naczelnik Wydziału II SB KW MO w Bydgoszczy
1990 – zwolniony ze służby

Kpt. Szumacher Konrad to inteligentny, zdolny i pracowity oficer. [...] Jest dobrym organizatorem w pracy zawodowej, jak również dobrze pracuje z osobowymi źródłami informacji.
1975

Wydział kierowany przez ppłk. K. Szumachera osiąga pozytywne wyniki w zabezpieczeniu województwa przed penetracją wywiadowczą.
1980

Aktywny członek naszej partii i społecznik. Posiada perspektywę pracy w resorcie spraw wewnętrznych.
1985

Wydział, którym kieruje, osiąga dobre wyniki operacyjne w kontrwywiadowczym zabezpieczeniu województwa bydgoskiego. Osobiście pracuje z osobowymi źródłami informacji, jak również uczestniczy w ważniejszych spotkaniach kontrolnych. Szczególne osiągnięcia w pracy: pozyskiwanie przez Wydział osobowych źródeł informacji do realizacji zadań za granicą.

12 XII 1989
Opinie służbowe

Bydgoszcz, dnia 1989 - 10 - 21
146

NOTATKA URZĘDOWA

Zgodnie z § 105 Zarządzenia Nr 60/87 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 października 1987 roku w sprawie przebiegu służby funkcjonariuszy SB i MO, w dniu 19 października 1989 r. przeprowadziłem rozmowę z ppłk Jarosławem Sulinskim Kierownikiem Inspektoratu I SB WUSW w Bydgoszczy informując jego, iż występuje z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych o zwolnienie ze służby na podstawie art.16 ust.2 pkt 4 Ustawy z dnia 31 lipca 1985 roku o służbie funkcjonariuszy SB i MO PRL.

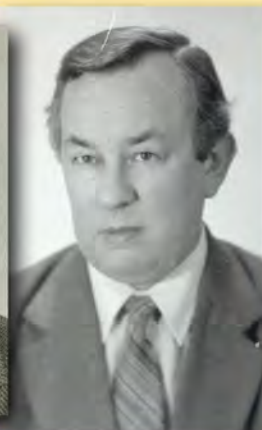
Powód wniosku o zwolnienie ze służby uzasadniłem faktem poważnego naruszenia dyscypliny służbowej i zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym w związku z spowodowaniem kolizji drogowej będącej po spożyciu alkoholu /2,9‰/, w wyniku której uszkodził dwa inne samochody osób cywilnych.

Za powyższe naruszenie dyscypliny służbowej nie mogłem zastosować wobec wymienionego sankcji dyscyplinarnych z uwagi na rozkaz amnestyjny Ministra Spraw Wewnętrznych. Z tych też względów wszczęte w dniu 6 października 1989 roku postępowanie dyscyplinarne na mocy amnestii umorzyłem. Fakt nagannego zachowania się ppłk Sulinskiego wywołał negatywne reakcje w środowisku funkcjonariuszy oraz osób poszkodowanych. Ppłk Sulinski utracił autorytet przełożonego i zdolność kierowania zespołem ludzi. Odmówił napisania raportu o zwolnienie ze służby na emeryturę.

Wobec powyższego uzasadnione jest zwolnienie ppłk Sulinskiego ze służby zgodnie z wnioskiem.

SZEF WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU
SPRAW WEWNĘTRZNYCH W BYDGOSZCZY
gen.bryg. Józef KOZDRA

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Bogumił Różycki

syn Bernarda
ur. 26 I 1936

W SB od 1956 do 1990

1970-1976 – zastępca naczelnika Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy
1976-1979 – naczelnik Wydziału „B” KW MO w Bydgoszczy
1979 – naczelnik Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy
1979-1981 – naczelnik Wydziału III „A” SB KW MO w Bydgoszczy
1981-1982 – naczelnik Wydziału V SB KW MO w Bydgoszczy
1982-1989 – starszy inspektor w Departamencie V MSW
1989 – pełniący obowiązki naczelnika Wydziału „C” WUSW w Bydgoszczy
16 I 1990 – naczelnik Wydziału „C” WUSW w Bydgoszczy
1990 – zwolniony

W listopadzie 1964 r. przeniesiony został w ramach Wydziału [III SB KW MO w Bydgoszczy] do pracy po zagadnieniu UMK, gdzie przyjął na swój kontakt 4 jednostki sieci tw i 6 spraw operacyjnych do prowadzenia.

Opinia służbowa, 2 IV 1965

Powierzone mu zagadnienie (UMK) stara się zabezpieczyć prawidłowo.

Opinia służbowa, 24 IV 1968

Kpt. Różycki jako kierownik Grupy IV zabezpiecza odcinek pracy po zagadnieniu młodzieży akademickiej, inteligencji i dywersji politycznej. Pracę na powierzonym odcinku organizuje właściwie, wykazując dużo inwencji i pomysłowości w realizowaniu przedsięwzięć operacyjnych. [...] W wyniku trafnej oceny sytuacji operacyjnej założył i zrealizował sprawę operacyjnego rozpracowania krytp. „Pewnik”, w wyniku której została aresztowana osoba współpracująca z radiem Wolna Europa [...] Jest I sekretarzem OOP i wykładowcą WUML-u. Jako I sekretarz właściwie realizuje wytyczne instancji partyjnych

Opinia służbowa z 24 XI 1970

Niniejszym raportem donoszę, że brat mój Marceł Różycki zam. w Bydgoszczy ul. Kapkiena nr 4, zatrudniony w Rejonie Przem. Leśnego w Bydgoszczy przy ul. Przemysłowej 22, utrzymuje kontakty z dalszą rodziną zamieszkałą w USA.

Raport ppor. Bogumiła Różyckiego z Wydziału „B” KW MO w Bydgoszczy do Naczelnika Wydziału „B” w Bydgoszczy, z dn. 25 IV 1961 roku.

Jan Kośmider

syn Ludwika
ur. 23 I 1941

W SB od 1970 do 1985

1980-1982 – zastępca naczelnika Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy
1982-1985 – naczelnik Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy
1985 – skreślony z ewidencji MO

Wydział kierowany przez mjr. Jana Kośmidra właściwie realizuje zadania zarówno pod względem jakości jak i terminów prowadzonych spraw operacyjnych i pozyskiwania nowych osobowych źródeł informacyjnych. Aktywnie uczestniczy osobiście w prowadzeniu trudniejszych spraw operacyjnych i pozyskiwaniu tajnych współpracowników. Pracuje z osobowymi źródłami informacji.

Opinia służbowa z 28 VI 1985

W dniu 7 VII 1985 około godz. 18.15, będąc po służbie, jadąc własnym samochodem marki Fiat 126 p, zderzył się czołowo z autobusem WPK marki Ikarus. W wyniku zderzenia kierujący Fiatem 126p mjr Jan Kośmider poniósł śmierć na miejscu

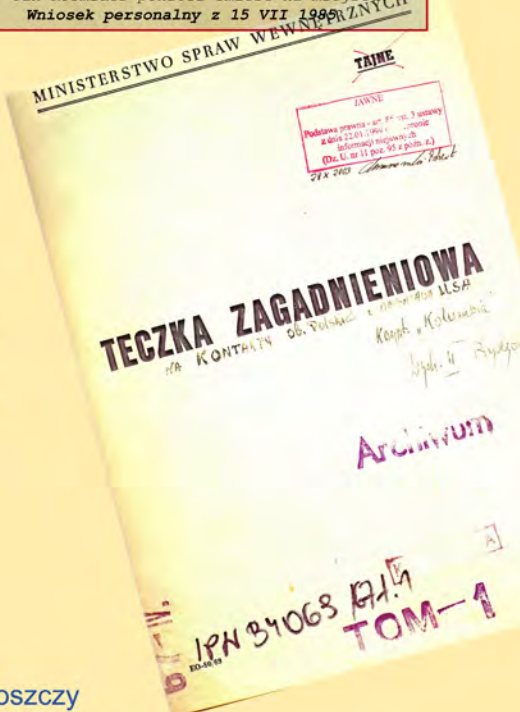
Wniosek personalny z 15 VII 1985

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

SPRAWA OBIEKTOWA

1355/14

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Jan Chwiałkowski

syn Jana
ur. 24 VIII 1924

W UB/SB od 1946 do 1981

1975-1978 – zastępca naczelnika Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy
1981 – zastępca naczelnika Wydziału „B” KW MO w Bydgoszczy
1981 – zwolniony ze służby

Kpt. Jan Chwiałkowski w Służbie Bezpieczeństwa pracuje już 20 lat. W pierwszych latach po wyzwoleniu wymieniony brał czynny udział w walkach z bandami i wrogim podziemiem. Mając na uwadze powyższe, wnoszę o nadanie w/w odznaki 20 lat w Służbie Narodu.

Wniosek z 28 IV 1966

Mjr Chwiałkowski był delegowany do pracy jako przedstawiciel MSW do operacyjnego zabezpieczenia zbiorowych obywateli PRL na terenie województwa Usti nad Łabą w CSRS. [...] brał udział również w operacyjnym zabezpieczeniu osób zatrudnionych na budowie elektrowni w Prunerzowie. W czasie pracy na terenie CSRS swoim działaniem przyczynił się skutecznie do eliminowania elementu przestępczego i zdemoralizowanego, który przypadkowo został skierowany do pracy w CSRS. [...] Pracę operacyjną rozwijał głównie na bazie utrzymywanych kontaktów z kierownikami grup i pozyskiwanymi przez siebie osobowymi źródłami informacji.

Opinia służbowa z 3 VIII 1981

Andrzej Wardziński

syn Władysława
ur. 12 I 1952

W SB od 1976 do 1990

1983-1989 – zastępca naczelnika Wydziału III KW MO/WUSW w Bydgoszczy
1989 – kierownik sekcji Wydziału Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa WUSW w Bydgoszczy
1990 – zwolniony ze służby

Od 1 września 1975 r. jestem pracownikiem Laboratorium Badania Materiałów i Maszyn ATR w Bydgoszczy. Zmiana pracy powodowana jest trudnymi warunkami pracy natury stosunków międzyludzkich oraz trudnymi warunkami finansowymi. Kierowany chęcią poprawy warunków pracy i warunków bytowych żonie i dziecku proszę o pozytywne rozpatrzenie mojego podania

Podanie Andrzeja Wardzińskiego do KW MO w Bydgoszczy, 10 IX 1976

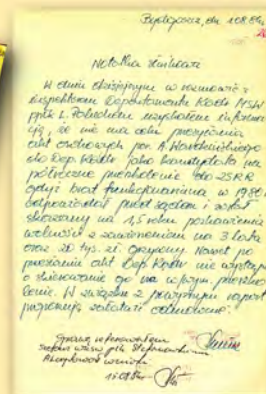
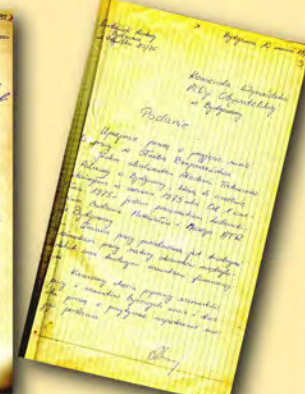
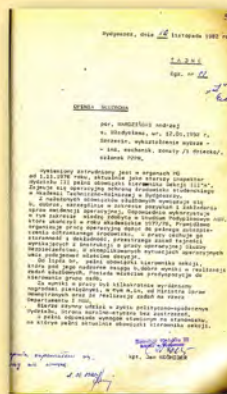
Nikt z mojej i żony rodziny, ani krewnych nie przebywa w stanie kapłańskim, ani zakonie.

Ankieta personalna, pkt. 39: Dodatkowe dane o sobie i żonie

Uprzejnie proszę o wyrażenie zgody na skierowanie mnie na przeszkolenie specjalistyczne do Związku Radzieckiego. Organizowane od 1 lutego 1985 roku szkolenie obejmuje zakres zwalczania dywersji i wewnętrznych elementów antysojalistycznych, czyli tematyką pozostającą w moich obowiązkach służbowych.

Raport do Szefa WUSW, 25 VII 1984

por. Wardziński Andrzej [...] aktualnie jako starszy inspektor Wydziału III pełni obowiązki kierownika Sekcji III „A”. Zajmuje się operacyjną ochroną środowiska studenckiego w Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. Z nałożonych obowiązków służbowych wywiązuje się b. dobrze, szczególnie w zakresie pozyskań i zakładania spraw ewidencji operacyjnej [...]

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Leonard Rybacki

syn Bolesława
ur. 6 IV 1935

W organach bezpieczeństwa od 1955 do 1988

1975-1976 – kierownik Sekcji Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy
1976-1983 – zastępca naczelnika Wydziału III SB KW MO
1983-1985 – naczelnik Wydziału V KW MO w Bydgoszczy
1985-1988 – przeniesiony na stanowisko starszego inspektora do dyspozycji
dyrektora Departamentu Kadr MSW
1988 – przeniesiony na stanowisko starszego inspektora do dyspozycji szefa
WUSW w Bydgoszczy
1988 – starszy inspektor Wydziału Inspekcji WUSW w Bydgoszczy

Ppik Rybacki z uwagi na cechy charakterologiczne utracił zdolność kierowania dużym zespołem funkcjonariuszy zatrudnionych w Wydziale V SB. [...] uwzględniając dobro służby uprzejmie proszę towarzysza generała o udzielenie pomocy w rozwiązaniu zaistniałej sytuacji kadrowej, kierując ppik. L. Rybackiego do pracy zagranicą Polski.

Pismo ppik. Józefa Kozdry szefa WUSW w Bydgoszczy do gen. bryg. Józefa Sasina, dyrektora Departamentu V MSW, z 29 XI 1984

Ppik Rybacki Leonard, decyzją podsekretarza stanu w MSW tow. gen. dyw. inż. Wł. Ciastonia delegowany zostaje do pracy w grupie operacyjnej Departamentu V MSW w ZSRR.

Wniosek personalny, 4 XII 1985

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Marek Rasch

syn Teodora
ur. 6 VI 1943

W SB od 1965 do 1990

1979-1984 – zastępca naczelnika Wydziału IV KW MO w Bydgoszczy
1984-1989 – naczelnik Wydziału IV WUSW w Bydgoszczy
1989-1990 – naczelnik Wydziału Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa WUSW w Bydgoszczy
1990 - zwolniony ze służby

*Opiniowany w dość szybkim tempie opanował problematykę operacyjną pionu wyznaniowego.
Opinia służbowa z 16 XII 1983*

Ppik M. Rasch z racji pełnionej funkcji naczelnika Wydziału IV SB koordynuje pracę operacyjną w Wydziale oraz sam współpracuje z osobowymi źródłami informacji. Komórka organizacyjna, która kieruje, osiąga dobre rezultaty w pracy operacyjnej. Jest to efekt jego osobistego zaangażowania i właściwego nadzoru.

Wniosek personalny, 29 III 1989, gen. bryg. Józef Kozdra, szef WUSW w Bydgoszczy

Służba pełniona przez wymienionego wywołała liczne sytuacje stresowe. Od szeregu lat kieruje dużym zespołem funkcjonariuszy co niewątpliwie ma również wpływ na powstanie napięć psychicznych. [...] W związku z pogarszającym się stanem zdrowia zwrócił się z prośbą o skierowanie na WKŁ [Wojewódzka Komisja Lekarska]. Proszę o wydanie orzeczenia o stanie zdrowia oraz ustalenie stopnia przydatności do dalszej służby.

Protokół warunków służby ppik. Marka Rascha z 2 IV 1990

Marian Wojtas

syn Władysława
ur. 30 VII 1942

W SB od 1970 do 1990

1971-1972 – słuchacz Oficerskiej Szkoły Operacyjnej SB
1979-1981 – zastępca naczelnika Wydziału III „A” KW MO w Bydgoszczy
1981-1989 – zastępca naczelnika Wydziału V SB KW MO w Bydgoszczy
1989-1990 – zastępca naczelnika Wydziału Ochrony Gospodarki
1990 – zwolniony ze służby

*Nie wierzący i nie praktykujący, manifestujący swe poglądy. Głęboko związany z ideologią socjalizmu. Będąc synem chłopca z biednej rodziny podkarpackiej wioski, nie miał łatwego życia. Wysoko ceni zdobycze naszego ustroju. Pozytywnie ustosunkowany do SB, z całą odpowiedzialnością udziela interesujących nas informacji.
Charakterystyka Mariana Wojtasa, kandydata do pracy w Służbie Bezpieczeństwa, sporządzona przez ppik. Jana Detmera, naczelnika Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy z 29 X 1969*

*Posiada skryształizowany światopogląd materialistyczny i w tym duchu oddziaływanie na otoczenie. Współżycie z rodziną dobre.
Opinia służbowa, 18 XII 1978*

*Ppor. Wojtas uzyskuje pozytywne wyniki w pracy zawodowej zarówno w prowadzeniu spraw, jak i w obsłudze osobowych źródeł informacji. W prowadzonych sprawach operacyjnych docieklawy, konsekwentnie realizuje nakreślone plany. Od osobowych źródeł informacji egzekwuje zgodnie z wymogami pracy operacyjnej dane posiadające wartość operacyjną.
Wniosek personalny, 7 V 1976*

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Stefan Witkowski

syn Mikołaja
ur. 22 II 1934

W UB/SB od 1953 do 1990

1953 – słuchacz Rocznej Szkoły Oficerskiej MBP w Gdańsku

1968-1975 – zastępca naczelnika Wydziału Śledczego SB KW MO Koszalin. Naczelnik Wydziału „B” SB KW MO Koszalin

1975-1990 – naczelnik Wydziału Śledczego SB KW MO w Bydgoszczy

1990 – zwolniony ze służby

Wymieniony z dniem 1 sierpnia 1953 roku, powołany został do służby w organach bezpieczeństwa państwa. [...] Zwolniony został z dniem 18 XII 1956 r. w związku z likwidacją Komitetu ds. Bezpieczeństwa. [...] Nie stwierdzono, by w okresie po zwolnieniu zachowywał się niewłaściwie, uczęszczał do kościoła itp. Biorąc pod uwagę istniejące wakaty w Wydziale Śledczym, trudności mieszkaniowe, oraz pozytywną opinię wymienionego proszę o przychylnie rozpatrzenie niniejszego wniosku.

Wniosek o wyrażenie zgody na powtórne przyjęcie do pracy w SB
ppor. Witkowskiego Stefana, s. Michała, sporządzony przez zastępcę
KW MO ds. SB w Bydgoszczy ppłk. L. Dąbrowskiego, 11 VI 1962

W dniu 25 marca 1985 r. ppłk S. Witkowski, korzystając z dnia wolnego od służby, kierując własnym samochodem marki Zastawa na drodze z Bydgoszczy do Świecia potrącił pieszą ob. Weronikę Janik, lat 83, która nie zachowując należytej ostrożności wbiegła na jezdnię zza pojazdów jadących z naprzeciwka. W wyniku odniesionych obrażeń po trzech dniach zmarła. W związku z powyższym przeciwko ppłk. S. Witkowskiemu wszczęto postępowanie dyscyplinarne oraz przekazano materiały do Prokuratury Wojewódzkiej, która wszczęła śledztwo w sprawie wypadku, lecz nie przeciwko ppłk. Witkowskiemu.

Postanowieniem z dnia 28 VI 1985 r. umorzono śledztwo wobec nie stwierdzenia przestępstwa, iż wymieniony nie przyczynił się do zaistniałego wypadku.

Wniosek personalny szefa WUSW w Bydgoszczy płk. Józefa Kozdry, 2 IX 1985

Ryszard Walkowski

syn Ireneusza
ur. 13 I 1949

1971-1973 – inspektor Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego KW MO w Bydgoszczy

1981-1990 – zastępca naczelnika Wydziału Śledczego SB KW MO w Bydgoszczy

1986 – trzymiesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KBW w ZSRR

1990 – zwolniony ze służby

W związku z prowadzoną rekrutacją przez resort spraw wewnętrznych na specjalistyczne przeszkolenie w Związku Radzieckim w terminie 1 II-30 VI 1986, uprzejmie proszę o wyrażenie zgody na zakwalifikowanie mnie w poczet ubiegających się o ten wyjazd.

Raport kpt. Ryszarda Walkowskiego z 26 VIII 1985

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Marian Linke
syn Ryszarda
ur. 14 IX 1921

W UB/SB od 1945 do 1981

1970-1981 – zastępca naczelnika Wydziału Śledczego SB KW MO w Bydgoszczy
1981 – zwolniony ze służby

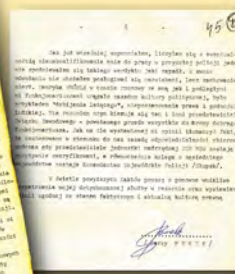
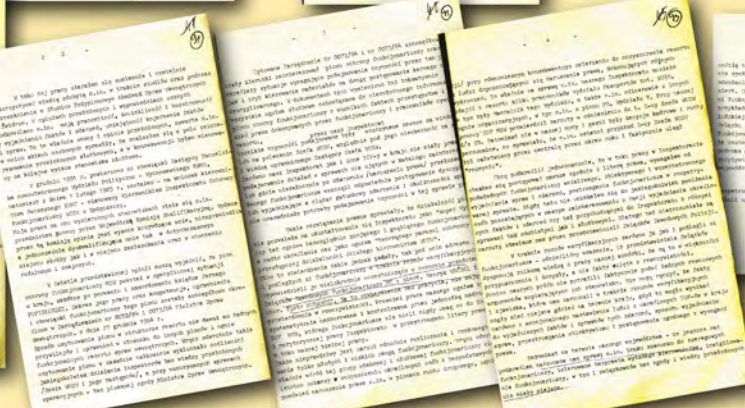
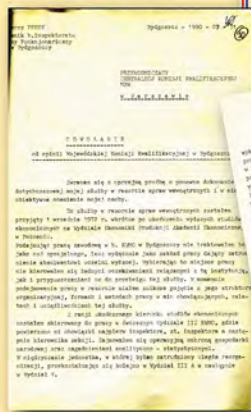
Kpt. Linke Marian, lat 43, przyjęty do pracy 31 V 1945 r., pełniący obowiązki kierownika grupy II, posiada wykształcenie podstawowe. W latach ubiegłych parokrotnie podejmował naukę w szkole średniej i uzyskiwał dobre oceny, jednak z uwagi na zaabsorbowanie pracą i zleconymi zadaniami naukę przerywał. W chwili obecnej nauki w szkole średniej nie podejmuje z uwagi na przeciwwskazania lekarskie. Rozważana jest możliwość złożenia przez w/w egzaminów maturalnych drogą eksternistyczną.

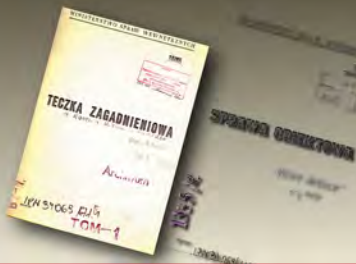
Wniosek dot. dalszej przydatności w pracy na stanowisku kierownika grupy II Wydziału Śledczego z 17 I 1964

Perek Jerzy
syn Stanisława
ur. 12 IV 1949

W SB od 1975 do 1990

1978-1981 – kierownik Sekcji Wydziału III SB w Bydgoszczy
1981-1985 – zastępca naczelnika Wydziału Polityczno-Wychowawczego KW MO w Bydgoszczy
1985-1990 – kierownik Inspektoratu Ochrony Funkcjonariuszy SB WUSW w Bydgoszczy
1990 – zwolniony ze służby

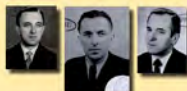

Twarze bydgoskiej bezpieki

Kadra kierownicza KW MO/WUSW w Bydgoszczy 1975-1990

Henryk Dojerski
syn Franciszka
ur. 13 IV 1920
Tarnówek

Marek Jeleniewski
syn Alfonsa
ur. 5 VII 1957

W UB/SB od 1946 do 1987

1961-1962 – naczelnik Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy
1962-1975 – naczelnik Wydziału IV SB KW MO w Bydgoszczy
1975-1983 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego ds. SB KW MO we Włocławku
1983-1987 – zastępca szefa WUSW we Włocławku

Pod jego kierownictwem Wydział IV dobrze realizuje postawione przed nim zadania operacyjne, a poziom tej pracy stale wzrasta. Posiada rozeznanie działalności kleru w ogóle, w tym również destrukcyjno-szkodliwej. Wydział też sprawnie i aktywnie organizuje działania operacyjne w wypadkach powstania szczególnie szkodliwych sytuacji wymagających dokładnej wypracowanych trafnych przedsięwzięć ze strony naszego aparatu.

Opinia służbowa I zastępcy Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB
płk. Józefa Kozdry, 11 VI 1974

W związku z decyzją o zwolnieniu płk Dojerskiego na emeryturę, w bezpośredniej rozmowie płk Dojerski oświadczył mi, że jego „odejście nic nie zmieni w WUSW”, a że względu na sprawę osobistą oraz partyjne zaangażowanie w KW PZPR chciałby odejść ze służby w połowie 1988 r. [...] Sprawy osobiste płk. H. Dojerskiego dotyczą: - możliwości uzyskania asygnaty na kupno samochodu w pierwszych miesiącach 1988 r.; wyjaśniłem, że tej sprawie może liczyć na przychyłność; - studiów medycznych syna, które aktualnie odbywa w Moskwie. Chciałby pomóc synowi w przeniesieniu na uczelnię krajową, a po zwolnieniu ze służby możliwość takiej pomocy uważa za problematyczną. Wyjaśniłem, że tej sprawy nie możemy łączyć z przejściem płk. H. Dojerskiego na emeryturę.

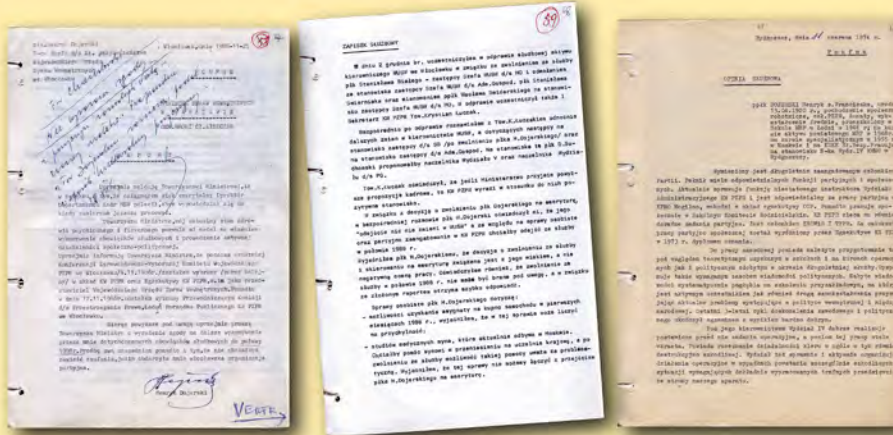
Zapisek służbowy zastępcy szefa Służby Kadry i Doskonalenia Zawodowego MSW płk. Włodzimierza Muranowskiego

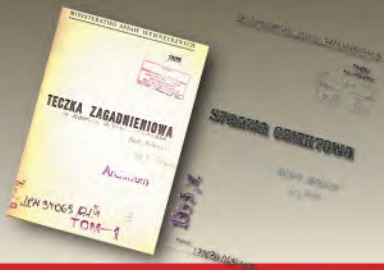
1985-1989 – inspektor Wydziału IV WUSW w Bydgoszczy
1989 – inspektor Sekcji Skarg i Wniosków Wydziału Ogólnego WUSW w Bydgoszczy

zwolniony ze służby 31 VII 1990

[...] jest bydgoski ośrodek ojców jezuitów inspiratorem wielu akcji politycznych o antysocjalistycznej i antypaństwowej wymowie. Akcji popierających podziemie i aktywizujących środowisko ekstremy byłej „Solidarności”, widzącej w jezuitach swych duchowych przywódców, a ich imprezach okazje do zademonstrowania swej wrogości wobec ustroju i władzy. Jezuci zaślepieni w swym fanatyzmie religijnym głoszą w imię krzyża kruczając przeciwko komunizmowi, chcą odegrać w niej rolę przywódczą. W walce z socjalizmem widzą szansę realizacji swych ambicji politycznych. Kontynuują swój program skrzętnie, destabilizując i opóźniając proces porozumienia narodowego. [...] Kościół mieniący się przyjacielem ludu, może na jakiś czas klasę robotniczą oszukać, wykorzystać do swych celów, ale nie jest ona, bo być nie może, naturalną bazą antykomunizmu. Nie jest i być nie może trwałym sojusznikiem ubranych w sutanny wrogów socjalistycznej Polski.

Praca dyplomowa Marka Jeleniewskiego pt. Antysocjalistyczna działalność polityczna bydgoskiego ośrodka jezuitów w latach 1981-1984, Legionowo 1985

Twarze bydgoskiej bezpieki

Twarze bezpieki

Jerzy Górecki

syn Waleriana
ur. 12 X 1922
w SB od 1945 do 1985

1970-1975 – zastępca Komendanta Powiatowego ds. SB KP MO w Bydgoszczy
1982-1985 – kierownik Inspektoratu I SB przy Kierownictwie WUSW w Bydgoszczy

Pik Górecki Jerzy [...] w 1942 r. wstąpił w szeregi Gwardii Ludowej i PPR, a następnie do Armii Ludowej. Brał bezpośredni udział w walce z okupantem hitlerowskim. Do służby w MO wstąpił z dniem 27 stycznia 1945 roku, a w maju tego roku został skierowany do Centralnej Szkoły MBP w Łodzi. [...] Pik Górecki w pierwszych latach istnienia władzy ludowej czynnie uczestniczył w walce z reakcyjnym podziemiem oraz brał udział w zabezpieczeniu referendum ludowego, pierwszych wyborów oraz innych akcji organizowanych przez partię i rząd. W czasie swojej 39-letniej pracy w aparacie bezpieczeństwa publicznego zdobył dużo doświadczenia operacyjnego.

Notatka służbowa z przeglądu akt osobowych, II 1984, sporządzona przez Inspektora Wydziału Kadr KW MO w Bydgoszczy por. K. Napiórkowskiego

Stanisław Urbański

syn Jana
ur. 6 IX 1930
Seroczki, pow. Aleksandrów Kujawski

W UB/SB od 1949 do 1988

1949-1950 – wartownik PUBP w Chojnicach
1953-1955 – starszy oficer śledczy Sekcji III Wydziału Śledczego WUBP w Bydgoszczy
1959-1964 – oficer śledczy Wydziału Śledczego SB KW MO w Bydgoszczy
1978 – zwolniony ze służby
1982 – przyjęty powtórnie na pełen etat starszego inspektora Wydziału Śledczego SB KW MO w Bydgoszczy
1983-1988 – kierownik Sekcji Wydziału Śledczego SB KW MO w Bydgoszczy
1988 – zwolniony ze służby

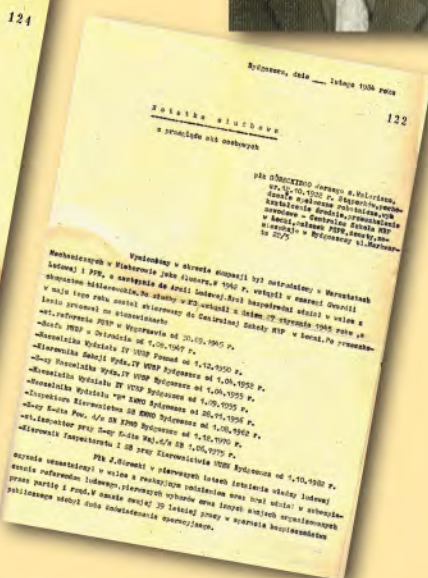
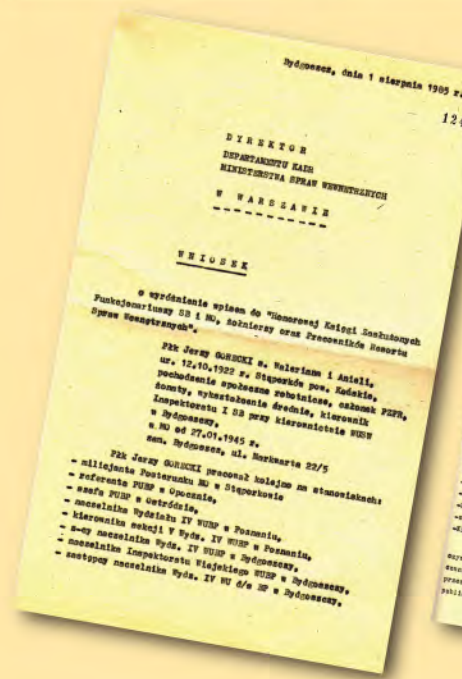
Stanisław Urbański będąc na emeryturze w dniu 1 V 81 r. rozpoczął ponownie pracę na pół etatu w Wydziale Śledczym KW MO w Bydgoszczy. Następnie od 16 II 1982 r. w okresie trwania stanu wojennego na własną prośbę został przyjęty na pełen etat. W okresie objętym opiniowaniem osiągnął w wykonawstwie zadań służbowych bardzo dobre wyniki. W prowadzonych postępowaniach przygotowawczych w pełni wykorzystuje swoje wieloletnie doświadczenia w pracy śledczej. Mając bogate doświadczenia, jak i umiejętności w samodzielnym prowadzeniu postępowań przygotowawczych, potrafi w równym stopniu prowadzić dochodzenia i śledztwa tak o charakterze politycznym, jak i gospodarczym. W okresie objętym opiniowaniem kpt. S. Urbański prowadził szereg spraw karnych o charakterze politycznym cechujących się dużym stopniem trudności, a przede wszystkim pracochłonnością. Były to m.in. takie sprawy jak: rozplakatowanie na terenie Żnińa w okresie stanu wojennego ulotek, które ze względu na swą treść mogły wywołać niepokój publiczny; wydawanie w Ośrodku Odosobnienia w Potulicach odrębnie pisanych gazetek pt. „Nowości”, w których zawarte były fałszywe wiadomości mogące osłabić gotowość obronna PRL; p-ko członkom nielegalnej organizacji działającej na terenie Bydgoszczy pod nazwą Ogólnopolski Komitet Oporu „Solidarność” Regionu Bydgoskiego; p-ko niektórym pracownikom Zakładów Chemicznych w Bydgoszczy, którzy nie odstąpili od działalności związkowej mimo jej zawieszenia i rozpowszechniali ulotki zawierające fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny i rozruchy.

Opinia służbowa za okres 1 V 1981 – 1 III 1983

Bogdan Weynert przyznał w czasie procesu, że:

W czasie protokołowania zmieniono sens moich słów. W czasie przesłuchania podsuwano mi odpowiedzi. Załamałem się i było mi obojętne co podpisuję. [...] Odpowiedzi na mnie wymuszano. [...] była na mnie wywierana presja psychiczna. Nie panowałem nad sobą w czasie przesłuchania. Podpisałem wszystko co by mi podsunęli dla spokoju. [...] Pracownicy SB szantazowali mnie, mówili, że zaareztują moją żonę, a dzieci oddadzą do domu dziecka.

Protokół rozprawy głównej 18 V 1983,
Akta Pomorskiego Sądu Wojskowego w Bydgoszczy w sprawie Marka Mądrzejewskiego i innych

Twarze bydgoskiej bezpieki

Twarze bezpieki

Ryszard Szwagierczak

syn Stanisława
ur. 8 X 1919
Ostrowiec

W UB od 1944

1944 – Centrum Oficerów Bezpieczeństwa w Lublinie
1953 – słuchacz kursu aktywu kierowniczego w Ośrodku Szkolenia MBP
1958 – delegowany służbowo do NRD

1945 – funkcjonariusz śledczy grupy operacyjnej WUBP w Bydgoszczy
1945 – pełniący obowiązki kierownika Wydziału Walki z Bandytyzmem i Dezercją WUBP w Bydgoszczy
1947-1949 – zastępca p.o. szefa Urzędu PUBP w Bydgoszczy
1949-1951 – szef Urzędu PUBP w Bydgoszczy
1951-1952 – zastępca naczelnika Wydziału III WUBP w Bydgoszczy
1952-1953 – naczelnik Wydziału III WUBP w Bydgoszczy
1955-1956 – zastępca kierownika WUdsBP w Kielcach.
1958-1968 – naczelnik Wydziału II KWMO w Poznaniu
od 1968 – naczelnik Wydziału Paszportów i Dowodów Osobistych SB

Odnaczenia: 1945 – Krzyż Walecznych, Medal Zwycięstwa i Wolności, Odznaka Grunwaldzka, 1946 – Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Partyzancki, Krzyż Grunwaldu III kl., 1947 – Srebrny Medal Zasług na Polu Chwały, 1954 – Medal 10-lecia Polski Ludowej, Złoty Krzyż Zasługi, 1955 – Odznaka 10 lat w Służbie Narodu, 1959 – Order Odrodzenia Polski V kl., 1967 – Brązowy Medal Za Zasługi dla Obronności Kraju, 1972 – Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, 1974 – Medal 30-lecia Polski Ludowej.

Z akt osobowych wynika, że w/w przedwstąpieniem do organów BP 4 V 1944 [...] wstąpił do partyzantki AL. I-ej Bryg. Ziemi Kieleckiej, dowódca ppłk. Moczars [...]. w czasie służby w organach BP brał udział w likwidowaniu różnych organizacji i bandyckiego elementu [...] uczestniczył w likwidacji band UPA, a w 1949 r. brał udział w akcji likwidowania bandy „żelaznego” działającej na terenie woj. łubelskiego.

Szwagierczak jest starym pracownikiem Org. B.P. Przez dłuższy okres służby pracował w aparacie wojewódzkim po linii Wydziału III – go [...] w tym kierunku posiada duże doświadczenie.

Informacja o przebiegu służby z Wydziału Prezydzialnego KWP w Poznaniu, 12 XI 1996.

Władysław Guzman

syn Roberta
ur. 5 II 1905
Warszawa

W organach bezpieczeństwa – 2 miesiące

VI 1945 – pełniący obowiązki kierownika PUBP Bydgoszcz
VII 1945 – skreślony z ewidencji z powodu zgonu

Komitet Warszawski PPR kieruje go jako kandydata do pracy.
Podpisano – Władysław Dworakowski (PPR Komitet Warszawski Wydz. Personalny).
Pismo Komitetu Warszawskiego PPR do MBP z dnia 22 V 1945

Wiosną 1948 roku PUBP w Toruniu był w posiadaniu depozytu niejakiej Iwańskiej Juty, która po pewnym czasie została z aresztu zwolniona, a następnie zbiegła do Niemiec. Depozyt ten zawierający między innymi różne kosztowności i pieniądze w sumie 36 tys. zł przyjął pod swój nadzór, zresztą niewłaściwie, szef tegoż Urzędu oskarżony Wołosa Tadeusz.
Wołosa wyjął z tego depozytu dwie złote obrączki i zegarek na łańcuszku i oddał do użytkowania swej żonie Krystynie, a drugą obrączkę sprzedał Saferowi.

Prezenty ofiarowane Tadeuszowi Wołosowi przez Safera:
rękawiczki skórkowe, buty gumowe firmy „Bata” oraz komplet damski dla żony Wołosa, papierosnica.

Tadeusz Wołosa

syn Ludwika
ur. 14 I 1924
Niecicz, pow. Lida

W UB od 1945 do 1949

Ukończył kurs szefów PUBP

1945-1946 – p.o. kierownika PUBP w Bydgoszczy
1946-1947 – p.o. zastępcy naczelnika Wydziału V WUBP w Bydgoszczy
1947-1949 – szef PUBP w Toruniu
II 1949 – aresztowany i zdjęty ze stanowiska szefa PUBP Toruń oraz dyscyplinarnie zwolniony na wniosek Dyrektora Biura ds. Funkcjonariuszy MBP.

Skazany prawomocnym wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy na 5 lat pozbawienia wolności. Opuścił więzienie w 1953.

W latach 1940-1943 internowany z całą rodziną w ZSRR

Nagrody: 1946 - Za ofiarą i gorliwą pracę - 2 tys. zł; 1947 - Za sumienną i owocną pracę - 3 tys. zł; 1948 - Za dobrą i wydajną pracę - 3 tys. zł.

Inteligentny, o doskonałej prezencji, b. dobrze wyrażający się. Poważny i opanowany, zasługuje na sympatię kolegów, dzięki uczynności i koleżeńskości. Nadzwyczaj staranny, starający się, by nie tracił nic z nauki. Lepszy w wykształceniu liniowym, orientuje się również w politycznych zagadnieniach, a w słuszną demokracji wierzy szczerze i gorąco. Podp. Komendant szkoły.

Charakterystyka elewa Szkoły Oficerów Polityczno - Wychowawczych pdchor. Plut. Wołosa Tadeusza z dn. 26 I 1945.

Najwyższy Sąd Wojskowy w 1949 skazał Tadeusza Wołosa na łączną karę 10 lat więzienia z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 3 lata. NSW postanowił złagodzić kary łączne do 5 lat więzienia i utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 3 lata.

Zarówno jemu [Tadeuszowi Wołosowi] jak i jego zastępcy skazanemu Janickiemu, jak również i pozostałym skazanym – funkcjonariuszom Urzędu B.P. Safer narzucał się z udzielaniem pożyczek pieniężnych, ofiarowaniem prezentów, załatwianiem zleceń kupna – sprzedaży, częstowaniem obiadami i kolacjami w restauracjach i w ten sposób, udzielając skazanym – funkcjonariuszom PUBP w Toruniu stałych korzyści materialnych przez okres 1946 i 1948 r. lat tak dalece pozyskał ich sobie, że nie tylko bezkarnie mógł uprawiać swój proceder, lecz nawet interweniował w sprawach osób trzecich. [...] Wychodząc z założenia, że szereg kar za słuszenie przypisane niektórym skazanym przestępstwa nie jest współmierna ich winie, zwiastuje się weźmie pod uwagę dotychczasową ich służbę w resorcie bezpieczeństwa publicznego, służbę skazanego Wołosa w Odrodzonym Wojsku Polskim od 1943 r. [...] Najwyższy Sąd Wojskowy uważał za właściwe złagodzić niektóre kary wymierzone przez Sąd I. instancji, a jednocześnie złagodzić i wymiar kar łącznych.

Uzasadnienie wyroku Najwyższego Sądu Wojskowego.

Twarze bydgoskiej bezpieki

Twarze bezpieki

Zenon Marcinkowski

syn Jana
ur. 12 XII 1928

W UB/SB od 1949 do 1989

1949 – słuchacz szkoły CW MBP w Legionowie

1951-1957 – starszy oficer śledczy WUBP w Bydgoszczy

1966-1969 – zastępca naczelnika Wydziału III SB KW MO w Bydgoszczy

1969-1970 – naczelnik Wydziału Śledczego SB KW MO w Bydgoszczy

1970-1975 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy

1975-1978 – zastępca Komendanta Wojewódzkiego ds. SB w Toruniu

1978-1983 – komendant Wojewódzki MO w Toruniu

1983 – szef WUSW w Toruniu

1983 – szef WUSW w Słupsku

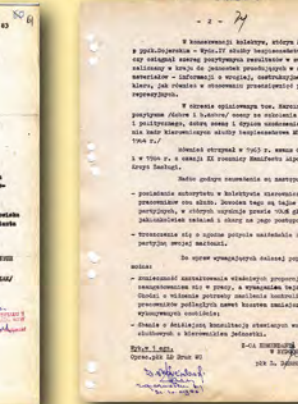
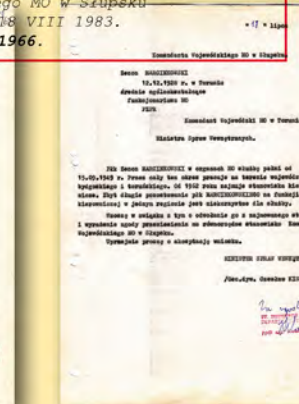
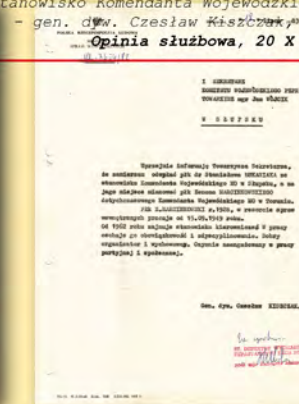
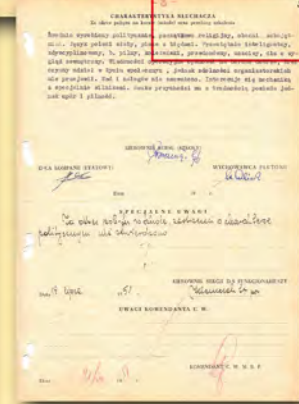
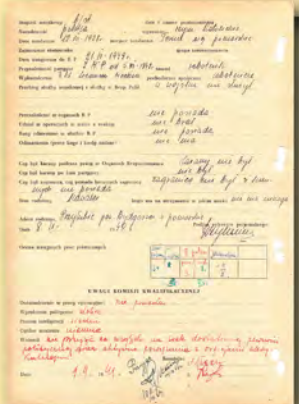
5 IX 1989 – zwolniony ze służby

Średnio wyrobiony politycznie, początkowo religijny, obecnie zobojeźniał. Język polski słaby, pisze z błędami. Przeciętnie inteligentny [...] Nauka przychodzi mu z trudnością, posiada jednak upór i pilność.
Arkusze słuchacza Marcinkowskiego Zenona, 2-letnia szkoła oficerska, rok 1949/1950.

Należy stwierdzić, że tak pod względem ilości dokonanych werbunków, założonych spraw jak również ilości posiadanych na kontakcie tajnych współpracowników i prowadzonych rozpracowań, wymieniony jest przodującym pracownikiem Wydziału III.
Charakterystyka służbowa, 31 XII 1960.

Wzorowe prowadzenie się pod każdym względem [...] świecenie przykładem w bezpośrednim zaangażowaniu się w pracy operacyjno-agenturalnej. Płk Zenon Marcinkowski w organach MO służył pełni od 1949 r. Przez cały ten okres pracuje na terenie województwa bydgoskiego i toruńskiego. Od 1962 r. zajmuje stanowiska kierownicze. Zbyt długo pozostanie niekorzystne dla służby. Wnoszę w związku z tym o odwołanie go z zajmowanego stanowiska i wyrażenie zgody przeniesienia na równorzędne stanowisko Komendanta Wojewódzkiego MO w Słupsku
- gen. dyw. Czesław Kiszczyński 18 VIII 1983.

Opinia służbowa, 20 X 1966.

Twarze bydgoskiej bezpieki

Twarze bezpieki

Henryk Wątroba

syn Jana
ur. 22 XI 1922
Biechów, powiat Opatów

44 lata w organach bezpieczeństwa

1945-1946 – funkcjonariusz grupy operacyjnej WUBP w Bydgoszcy
1946-1947 – kierownik Sekcji Aresztów Wydziału Śledczego WUBP w Bydgoszcy
1948-adiutant Szefa WUBP w Gdańsku
1957-1958 – zastępca Komendanta ds. Bezpieczeństwa KP MO w Żninie
1958-1967 – zastępca Komendanta ds. Bezpieczeństwa KM MO w Grudziądzu
1967-1975 – I zastępca Komendanta ds. Bezpieczeństwa KMiP MO w Grudziądzu
1975-1988 – naczelnik Wydziału Paszportowego SB KWMO w Toruniu

Wyszkolenie: średnie; w chwili zatrudnienia w UB 4 klasy szkoły podstawowej.
Zawód: młynarz

Odniesienia: Krzyż Walecznych, Krzyż Grunwaldu III Klasy, Srebrny Krzyż
Zasługi, Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Kawalerski Orderu
Odrodzenia Polski.

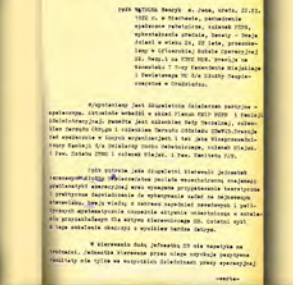
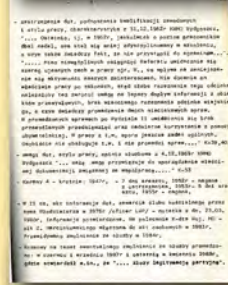
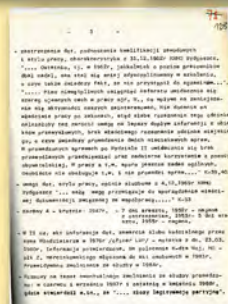
Nagrody pieniężne: za sumienną pracę, za rozwój osobowych źródeł informacji,
za sprawną realizację zadań operacyjnych kryptonim „Jodła”.

1943-44 żołnierz Gwardii Ludowej, ps. „Kozak”

Henryk Wątroba objął w wojewódzkich organach bezpieczeństwa stanowisko
zastępcy naczelnika wydziału koordynującego walkę z podziemiem. Nie tylko
przygotowywał akcje bojowe, ale i osobiście prowadził do walki wiele grup
operacyjnych. Przez szereg lat niemal na co dzień współpracował i współdziałał
z żołnierzami KBW. Osobiście uczestniczył w likwidacji zbrojnych ugrupowań
„Dulki” w pow. sępoleńskim, grup „Łupaszki” w tucholskim i chojnickim,
„Szarego” w aleksandrowskim, „Jedrusia” w wyrzyskim, „Tarzana” w lipnowskim,
„Mściciela” w rypińskim „Czesława Tobiaszka” i „Ojca Jana Rolkowskiego” w
grudziądzkim oraz „Rysia” we włocławskim i wielu innych.

Do dziś skóra na mnie cierpnie, gdy przypomnę masakrę
zgotowaną w Piotrkowie Kujawskim przez siepaczy
„Szarego”. Zorganizowaliśmy pościg i zmusiliśmy
przeciwnika do rozsypania, a po kilku dniach nieustannej
akcji wspólnie z żołnierzami KBW zlikwidowaliśmy całą
grupę...

[...] pracy terenowej, czyli najbardziej operatywnej
nie zamieniłby na żadną inną

Eugeniusz Gawroński

syn Józefa
ur. 5 VIII 1922

W SB od 1975 do 1990

1975-1977 – zastępca Naczelnika Wydziału Śledczego SB KW MO
w Toruniu
1977-1990 – naczelnik Wydziału Śledczego SB KW MO w Toruniu
zwolniony ze służby 20 II 1990

Ze duże zaangażowanie w realizacji postępowań,
dotyczących osób działających w podziemnych
strukturach b. NSZZ „Solidarność” wyrażam
słowne podziękowania i wyróżniam nagrodą
pieniężną ppk Eugeniusza Gawrońskiego,
naczelnika Wydziału Śledczego WUSW w Toruniu,
w kwocie 5000 zł.
Rozkaz nr 048/84 szefa WUSW w Toruniu
płk. dr. S. Łusiaka, 12 V 1984

Epik Gawroński wraz z powierzonym mu zespołem
w okresie opiniowanym wykonywał zadania
specjalne związane z toczącym się w Toruniu
procesem w sprawie śmierci
ks. J. Popiełuszki. [...] Na mocy decyzji
szefa WUSW wszedł w skład Grupy Operacyjno-
Śledczej do zwalczania nielegalnych struktur.
Opinia służbowa dot. Eugeniusza Gawrońskiego,
sporządzona przez z-cę szefa WUSW ds. SB
w Toruniu, 20 II 1987

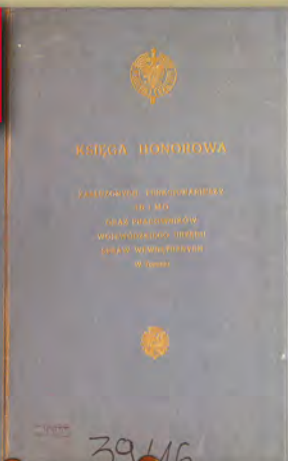

Twarze bydgoskiej bezpieki

SB I MO W PROPAGANDZIE. PROPAGANDA W SB I MO
ZDJĘCIA Z KRONIK PAMIĄTKOWYCH SB I MO W TORUNIU

Księga Honorowa Zasłużonych funkcjonariuszy SB i MO oraz pracowników WUSW w Toruniu

Kronika Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Toruniu

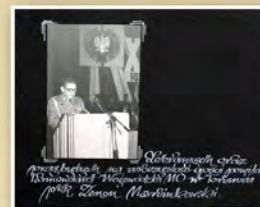
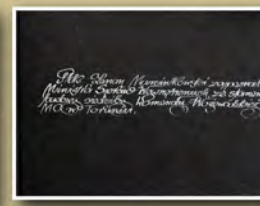
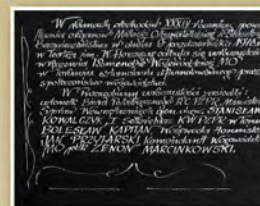
Twarze bydgoskiej bezpieki

SB I MO W PROPAGANDZIE. PROPAGANDA W SB I MO
ZDJĘCIA Z KRONIK PAMIĄTKOWYCH SB I MO W TORUNIU

Kroniki Wojewódzkiej Komendy
Milicji Obywatelskiej w Toruniu

Kroniki pamiątkowe KWMO
w Toruniu

SALA KONFERENCYJNO-WYSTAWOWA IM. KSIĘDZA JERZEGO POPIELUSZKI

Ksiądz Jerzy Popiełuszko (1947-1984)

Duszpasterz w parafii św. Stanisława Kostki w Warszawie. Od 1980 roku kapelan Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. W okresie stanu wojennego (1981-1983) niósł pomoc internowanym oraz ich rodzinom. W lutym 1982 roku celebrował pierwszą Mszę św. za Ojczyznę. Od kwietnia tegoż roku msze św. w intencji Ojczyzny odprawiał w każdą ostatnią niedzielę miesiąca.

Ksiądz Jerzy Popiełuszko, poruszając kwestie wolności i godności człowieka, bronił jego prawa do życia w wolnym i sprawiedliwym kraju. Protestował przeciw aktom bezprawia i przemocy. W październiku 1984 roku został skrytobójczo i bestialsko zamordowany przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Nie wszystkie motywy i okoliczności tej zbrodni zostały do dziś ostatecznie wyjaśnione.

Nie daj się zwyciężyć złu, lecz zło dobrem zwyciężaj
św. Paweł z Tarsu